

HRVATSKI SABOR
Nacionalni odbor

IZVJEŠĆE
O radu Nacionalnog odbora
za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2006. godine

Lipanj 2007.

UVOD

Sukladno obvezi iz Odluke Hrvatskoga sabora o osnivanju Nacionalnog odbora od 19. siječnja 2005. godine, Nacionalni odbor podnosi Izvješće o svom radu za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2006. godine

Rad Nacionalnog odbora u 2006. godini znatno je intenziviran u odnosu na prethodnu 2005. godinu. Glavni razlog za to leži u činjenici što je pojačana i dinamika pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji.

U listopadu 2006. završen je godinu dana ranije započeti postupak analitičkog pregleda usklađenosti hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU (screening postupak) za sva poglavlja (poglavljia 34. „Institucije“ i 35. „Ostala pitanja“ nisu predmet *screening* postupka).

Europska komisija (EK) je do kraja 2006. godine pripremila Screening izvješća za ukupno 21. pregovaračko poglavlje, i to: 1. „Sloboda kretanja roba“, 3. „Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga“, 4. „Sloboda kretanja kapitala“, 5. „Javne nabave“, 6. „Pravo trgovačkih društava“, 7. „Pravo intelektualnog vlasništva“, 8. „Tržišno natjecanje“, 9. „Financijske usluge“, 10. „Informacijsko društvo i mediji“, 11. „Poljoprivreda i ruralni razvitak“, 13. „Ribarstvo“, 16. „Porezi“, 17. „Ekonomska i monetarna politika“, 18. „Statistika“, 19. „Socijalna politika i zapošljavanje“, 20. „Poduzetništvo i industrijska politika“, 24. „Pravda, sloboda i sigurnost“, 25. „Znanost i istraživanje“, 26. „Obrazovanje i kultura“, 29. „Carinska unija“ i 32. „Financijski nadzor“.

U 2006. godini je Predsjedništvo EU uputilo pozive Hrvatskoj za podnošenje pregovaračkih stajališta za ukupno devet poglavlja, i to: 3. „Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga“ (20. rujna), 7. „Pravo intelektualnog vlasništva“ (04. listopada), 17. „Ekonomska i monetarna politika“ (20. rujna), 18. „Statistika“ (21. prosinca), 20. „Poduzetništvo i industrijska politika“ (20. rujna), 25. „Znanost i istraživanje“ (23. veljače), 26. „Obrazovanje i kultura“ (26. travnja), 29. „Carinska unija“ (28. lipnja) i 32. „Financijski nadzor“ (09. studenog).

Pregovori su otvoreni u pet poglavlja, i to: 17. „Ekonomska i monetarna politika“ (21. prosinca), 20. „Poduzetništvo i industrijska politika“ (21. prosinca), 25. „Znanost i istraživanje“ (12. lipnja), 26. „Obrazovanje i kultura“ (11. prosinca) i 29. „Carinska unija“ (21. prosinca).

Pregovori su privremeno zatvoreni u poglavljima 25. „Znanost i istraživanje“ (12. lipnja) i 26. „Obrazovanje i kultura“ (11. prosinca).

Mjerila za otvaranje pregovora koje Hrvatska treba ispuniti za otvaranje pregovora, EU je utvrdila u slijedećim poglavljima: 1. „Sloboda kretanja roba“ (3 mjerila dostavljena 12. listopada), 4. „Sloboda kretanja kapitala“ (2 mjerila dostavljena 27. rujna), 5. „Javne nabave“ (2 mjerila dobivena 17. svibnja), 8. „Tržišno natjecanje“ (4 mjerila dobivena 28. lipnja), 11. „Poljoprivreda i ruralni razvitak“ (1 mjerilo dostavljeno 09. studenog), 19. „Socijalna politika i zapošljavanje“ (1 mjerilo dobiveno 18. srpnja) i 24. „Pravda, sloboda i sigurnost“ (1 mjerilo dobiveno 18. srpnja).

Mjerila za zatvaranje pregovora utvrđena su u poglavljima 17. „Ekonomska i monetarna politika“ (utvrđena 21. prosinca), 20. „Poduzetništvo i industrijska politika“ (utvrđena 21. prosinca) i 29. „Carinska unija“ (utvrđena 21. prosinca).

SJEDNICE NACIONALNOG ODBORA U 2006. GODINI

U 2006. godini je Nacionalni odbor održao ukupno 14 sjednica.

Na 6. sjednici Nacionalnog odbora (NO) održanoj 27. siječnja 2006. godine je Pregovaračka skupina izvijestila o održanom bilateralnom *screeningu* za poglavlje 4. „Sloboda kretanja kapitala“ te o pisanom očitovanju (*screening* listama) RH o stanju usklađenosti hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU za bilateralnu fazu *screeninga* za poglavlje 11. „Poljoprivreda i ruralni razvitak“. Ova pitanja su raspravljena na sjednici.

Na 7. sjednici Nacionalnog odbora održanoj 28. veljače 2006. godine je Pregovaračka skupina izvijestila o pisanom očitovanju (*screening* listama) o stanju usklađenosti hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU za bilateralnu fazu *screeninga* za poglavlja 1. „Sloboda kretanja roba“, 7. „Pravo intelektualnog vlasništva“ i 24. „Pravda, sloboda i sigurnost“ te o bilateralnim i multilateralnim *screening* sastancima održanim u razdoblju od prošle sjednice Odbora (za poglavlja 11. „Poljoprivreda i ruralni razvitak“ i 13. „Ribarstvo“). Razmotreno je i *Screening* izvješće Europske komisije za poglavlje 25. „Znanost i istraživanje“ te je postignut dogovor o postupanju u pripremi mišljenja i smjernica Nacionalnog odbora o pregovaračkim stajalištima RH. Sva pitanja su raspravljena na sjednici.

Na 8. sjednici Nacionalnog odbora održanoj 07. ožujka 2006. godine je Odbor nakon opsežne rasprave dao pozitivno mišljenje o Prijedlogu pregovaračkog stajališta Republike Hrvatske za poglavlje 25. „Znanost i istraživanje“. Također je raspravljen Nacrt izvješća Hrvatskom saboru o radu Odbora u 2005.g. te potom i *Screening* izvješće Europske komisije za poglavlje 26. „Obrazovanje i kultura“.

Na 9. sjednici Nacionalnog odbora održanoj 23. ožujka 2006. godine je Pregovaračka skupina izvijestila o tijeku pregovaračkog procesa od prošle sjednice uključujući informaciju o pisanom očitovanju (*screening* listama) o stanju usklađenosti hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU i održanim bilateralnim sastancima za poglavlja 17. „Ekonomska i monetarna politika“, 19. „Socijalna politika i zapošljavanje“ i 29. „Carinska unija“ te informaciju o bilateralnom *screeningu* za poglavlje 13. „Ribarstvo“. Nacionalni odbor je dao pozitivno mišljenje o Prijedlogu pregovaračkog stajališta Republike Hrvatske za poglavlje 26. „Obrazovanje i kultura“.

Na 10. sjednici održanoj 12. travnja 2006. godine se Nacionalni odbor suglasio s Konačnim prijedlogom pregovaračkog stajališta Republike Hrvatske za poglavlje 26. „Obrazovanje i kultura“. Pregovaračka skupina je izvijestila o tijeku pregovaračkog procesa od prošle sjednice uključivo o održanim bilateralnim (poglavlje 13. „Ribarstvo“) i multilateralnim (poglavlja 9. „Financijske usluge“, 20. „Poduzetništvo i industrijska politika“ i 27. „Okoliš“) *screening* sastancima. Voditeljica Državnog izaslanstva izvijestila je o drugom sastanku Vijeća za stabilizaciju i pridruživanje između RH i EU, nakon čega je održana detaljna rasprava.

Na 11. sjednici Nacionalnog odbora održanoj 25. svibnja 2006. godine, je glavni pregovarač izvijestio o tijeku pregovaračkog procesa od prošle sjednice Odbora, a Pregovaračka skupina o pisanom očitovanju (*screening* listama) o stanju usklađenosti hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU i održanim bilateralnim sastancima za poglavlja 9. „Financijske usluge“, 20. „Poduzetništvo i industrijska politika“ i 27. „Okoliš“. Raspravljena su *screening* izvješća Europske komisije za poglavlja 5. „Javne nabave“ i 8. „Tržišno natjecanje“.

Na 12. sjednici Nacionalnog odbora održanoj 07. lipnja 2006. godine, održana je za javnost otvorena prezentaciju o pitanju stjecanja i zaštite nekretnina u kontekstu pregovora o

pristupanju Republike Hrvatske EU. Nakon prezentacije je ovo pitanje raspravljeno na zatvorenom dijelu sjednice.

Na 13. sjednici Nacionalnog odbora održanoj 06. srpnja 2006. godine je podneseno izvješće Pregovaračke skupine o otvaranju i privremenom zatvaranju pregovora za poglavlje 25. „Znanost i istraživanje“. Raspravljeno je *screening* Izvješće EK i poziv EU predsjedništva za podnošenje pregovaračkog stajališta RH za poglavlje 29. „Carinska unija“. Također je održana rasprava o *screening* Izvješću i utvrđenim mjerilima za otvaranje pregovora za poglavlje 8. „Tržišno natjecanje“ te rasprava o *screening* Izvješću EK za poglavlje 24. „Pravda, sloboda i sigurnost“. Pregovaračka skupina je također dala informaciju o pisanom očitovanju (*screening* listama) o stanju usklađenosti hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU i održanim bilateralnim sastancima za poglavlja 12. „Sigurnost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika“, 15. „Energetika“, 16. „Porezi“ i 32. „Financijski nadzor“. Ova pitanja su opsežno raspravljena. Na kraju sjednice je održana rasprava o sudjelovanju članova u radu Nacionalnog odbora te je u dogovoru s čelnicima i klubovima stranaka zaključeno da će se član Ivan Jakovčić (predstavnik IDS-a) zamijeniti Valterom Drandićem, član Ante Đapić (predstavnik HSP-a) s Tončijem Tadićem te član Ivan Čehok (Predstavnik HSLs-a) s Zlatkom Kramarićem.

Na 14. sjednici Nacionalnog odbora održanoj 20. srpnja 2006. godine raspravljen je Prijedlog pregovaračkog stajališta Republike Hrvatske za poglavlje 29. „Carinska unija“ te je dano pozitivno mišljenje Odbora. Pregovaračka skupina je dala informaciju o pisanom očitovanju (*screening* listama) o stanju usklađenosti hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU i održanim bilateralnim sastancima za poglavlja 10. „Informacijsko društvo i mediji“, 18. „Statistika“ i 28. „Zaštita potrošača i zdravlja“. Sva pitanja su raspravljena.

15. sjednica Nacionalnog odbora je zbog opsežnosti dnevnog reda održana u 2 dijela. Prvi dio je održan 09. listopada 2007. godine. Nacionalni odbor je nakon opsežne rasprave dao mišljenje o Prijedlozima pregovaračkih stajališta Republike Hrvatske za poglavlja 3. „Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga“, 7. „Pravo intelektualnog vlasništva“, 17. „Ekonomska i monetarna politika“ i 20. „Poduzetništvo i industrijska politika“. Drugi dio 15. sjednice NO održan je 17. listopada 2006. godine. Uvodno je Pregovaračka skupina izvijestila o pismu predsjedništva EU kojim se utvrđuju mjerila za otvaranje pregovora za poglavlje 1. „Sloboda kretanja roba“. Nacionalni odbor je dao svoju suglasnost na Konačne prijedloge pregovaračkih stajališta Republike Hrvatske za poglavlja 3. „Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga“, 7. „Pravo intelektualnog vlasništva“, 17. „Ekonomska i monetarna politika“ i 20. „Poduzetništvo i industrijska politika“. Raspravljena su *screening* Izvješća EK i utvrđena mjerila za otvaranje pregovora za poglavlja 19. „Socijalna politika i zapošljavanje“ i 24. „Pravda, sloboda i sigurnost“. Pregovaračka je skupina također dala informaciju o pisanom očitovanju (*screening* listama) o stanju usklađenosti hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU i održanim bilateralnim sastancima za poglavlja 2. „Sloboda kretanja radnika“, 6. „Pravo trgovačkih društava“, 14. „Prometna politika“, 21. „Transeuropske mreže“, 22. „Regionalna politika i zapošljavanje“, 30. „Vanjski odnosi“, 31. „Vanjska, sigurnosna i obrambena politika“ i 33. „Financijske i proračunske odredbe“.

Na 16. sjednici Nacionalnog odbora održanoj 27. listopada 2006. godine je Pregovaračka skupina održala prezentaciju na temu ribarstva u okviru pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji koja je bila otvorena za javnost. Nakon prezentacije je ovo pitanje raspravljeno u okviru zatvorene sjednice. Potom je Pregovaračka skupina dala informaciju o pisanom očitovanju (*screening* listama) o stanju usklađenosti hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU i održanom bilateralnom sastanku za poglavlje 23. „Pravosuđe i temeljna prava“.

17. sjednica Nacionalnog odbora održana je 30. studenog 2006. godine u obliku zajedničkog sastanka Nacionalnog odbora i Odbora za vanjsku politiku s Olli Rehnem, članom Europske komisije zaduženog za proširenje Europske unije.

Na 18. sjednici Nacionalnog odbora održanoj 30. studenog 2006. godine je Pregovaračka skupina izvijestila o poduzetim aktivnostima na području ribarstva u okviru pristupnih pregovora, nakon čega je uslijedila rasprava. Nacionalni odbor je dao pozitivno mišljenje o Prijedlogu pregovaračkog stajališta Republike Hrvatske za poglavlje 32. „Financijski nadzor“.

STANJE PREGOVORA I AKTIVNOSTI ODBORA U 2006. GODINI PO POGLAVLJIMA PREGOVORA

Poglavlje 1. „Sloboda kretanja roba“

Ovo poglavlje uređuje slobodan protok roba na unutarnjem tržištu EU i po svom sadržaju predstavlja jedno od najtežih pregovaračkih poglavlja s obzirom da je regulirano velikim brojem tehničkih normi, pravila, direktiva i uredbi. Riječ je o golemom i tehnički zahtjevnom poglavlju u kojem je uz poštivanje općih načela koja vrijede za slobodan protok roba potrebno također ukloniti nacionalne prepreke slobodnoj trgovini u uvjetima punopravnog EU članstva. Pravna stečevina EU u ovom poglavlju sastoji se od tzv. harmoniziranog i neharmoniziranog dijela. Harmonizirani dio obuhvaća tehnička pravila detaljno precizirana propisima EU koja jednako vrijede za sve grupe industrijskih proizvoda i kojima se definiraju tehničke specifikacije i postupak stavljanja pojedinih proizvoda na tržište. S druge strane, neharmonizirani dio pravne stečevine ne crpi svoje pravne izvore iz konkretne pravne stečevine, već sudske prakse odnosno presuda Europskog suda.

Na 7. sjednici održanoj 28. veljače 2006. godine je Nacionalni odbor raspravio informaciju Pregovaračke skupine o bilateralnom *screeningu* održanom od 13.-17. veljače 2006. godine. Ocjena je da Hrvatska u ovom poglavlju dobro napreduje u pogledu preuzimanja EU pravila i normi te uspostave infrastrukture za nadzor kvalitete proizvoda, ali da preostaje još dosta posla na usvajanju pravila i uspostavi odgovarajuće administrativne infrastrukture nužne za ispravno provođenje postupaka ocjene sukladnosti proizvoda te odvajanje regulatornih od provedbenih funkcija infrastrukture kvalitete koja se ogleda u procesu akreditacije, ocjene sukladnosti, zakonskog mjeriteljstva i preuzimanja europskih normi odnosno daljnjeg razvoja hrvatskih normi.

Vijeće EU je 12. listopada ocijenilo da prije otvaranja pregovora u ovom poglavlju Hrvatska treba ispuniti mjerila o kojima je Pregovaračka skupina izvijestila Nacionalni odbor na 15. sjednici održanoj 17. listopada 2006. godine.

Nacionalni odbor će nastaviti raspravu o svim pitanjima iz ovog poglavlja u narednim fazama, uključujući tijekom priprema za ispunjavanje mjerila te u naknadnoj fazi izrade pregovaračkog stajališta.

Poglavlje 2. „Sloboda kretanja radnika“

U nastavku 15. sjednice održanom 17. listopada 2006. je Nacionalni odbor raspravio informaciju Pregovaračke skupine o bilateralnom *screeningu* održanom 8. rujna 2006. godine. Ovo poglavlje uređuje pitanje slobode kretanja radnika unutar EU i koordinaciju sustava socijalne sigurnosti između država članica. Na *screeningu* je ocijenjeno da je Hrvatska sklopila veliki broj bilateralnih ugovora i konvencija o socijalnom osiguranju čime je

uspostavila koordinirani sustav s mnogim državama, uključivo s članicama EU. Vrlo je kratko raspravljeno pitanje mogućnosti da EU privremeno ograniči slobodno kretanje radnika iz Hrvatske, kao što je to učinila u slučaju svojih novih članica u prethodnom krugu proširenja.

O ovom i drugim povezanim pitanjima će Nacionalni odbor raspravljati u kasnijim fazama, uključujući kod rasprave o pregovaračkom stajalištu RH.

Poglavlje 3. „Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga“

„Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga“ jedno je od četiri temeljne slobode na kojima počiva EU i radi se vrlo složenom poglavlju koje u osnovi regulira uvjete pod kojima će EU državljani moći zasnivati poslovni nastan i pružati usluge u Hrvatskoj kada postane članica EU i obrnuto. Sukladno EU pravnoj stečevini te posebice praksi nastaloj iz presuda Europskog suda koja je rezultirala direktivama o reguliranim profesijama, članica EU ne može diskriminirati pružatelje usluga iz drugih članica te ograničavati obavljanje djelatnosti na osnovi uvjeta kao što su državljanstvo, članstvo u pojedinim profesionalnim udruženjima ili previše striktnim uvjetima u pogledu poznavanja jezika države u kojoj se usluga pruža. RH će takva ograničenja morati uskladiti kada postane članicom EU. Postupak *screeninga* u ovom poglavlju završen je u prosincu 2005. godine.

Predsjedništvo EU uputilo je 20. rujna 2006. Hrvatskoj poziv da dostavi svoja pregovaračka stajališta za ovo poglavlje. 5. listopada 2006. godine je Koordinacija Vlade RH za pregovore o pristupanju EU dostavila Nacionalnom odboru na mišljenje Prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 3. koji je raspravljen na **prvom dijelu 15. sjednice** Nacionalnog odbora održanom 9. listopada 2006.

Nakon rasprave je Nacionalni odbor zaključio da bi u svim Pregovaračkim stajalištima rok za usklađivanje pojedinih zakona s pravnom stečevinom EU predviđen za IV. kvartal 2007. godine trebalo pomaknuti unatrag ili unaprijed iz razloga što će u tom razdoblju zbog parlamentarnih izbora, Hrvatski sabor biti raspušten. Također bi uz sva buduća Pregovaračka stajališta trebali biti priloženi planovi usklađivanja hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU. (*Napomena: ove dvije opće primjedbe iznesene su i u drugim poglavljima (7, 17 i 20) te su prihvaćene od strane Pregovaračke skupine*). Kao dio mišljenja Nacionalnog odbora priložena su tri amandmana dvoje članova Odbora radi njihovog razmatranja kod pripreme Konačnog prijedloga Pregovaračkog stajališta. Nacionalni odbor je 10. listopada 2006. takvo mišljenje na prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 3. dostavio Koordinaciji Vlade RH za pregovore.

13. listopada 2006. godine je Koordinacija Vlade RH za pregovore o pristupanju EU dostavila Nacionalnom odboru na mišljenje Konačni prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 3. U **nastavku 15. sjednice** održane 17. listopada 2006. je Nacionalni odbor raspravio Konačni prijedlog pregovaračkog stajališta. Od predloženih amandmana članova Nacionalnog odbora je jedan u cijelosti prihvaćen, drugi u izmijenjenom obliku, dok treći nije mogao biti prihvaćen jer nije bio u skladu s pravnom stečevinom. Nacionalni odbor se potom bez rasprave **suglasio** s Konačnim prijedlogom pregovaračkog stajališta za poglavlje 3. „Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga“ te je takvo mišljenje istog dana dostavljeno Koordinaciji Vlade RH za EU pregovore.

Vlada RH je 18. listopada 2006. usvojila i dostavila NO Pregovaračko stajalište RH za poglavlje 3.

Poglavlje 4. „Sloboda kretanja kapitala“

Poglavlje „Slobodno kretanje kapitala“ također spada u četiri temeljne slobode na kojima počiva EU. U ovom će poglavlju Hrvatska trebati različitom dinamikom postupno liberalizirati

ograničenja u pogledu kretanja kapitala uključujući, između ostalog, postojeće razlike u tretmanu rezidenata i nerezidenata u pogledu plaćanja, ograničenja unutar platnog sustava (primjerice obavljanje plaćanja s inozemstvom) odredbe propisa u kojima se određuje minimalni iznos aktive, odnosno sredstava koje mirovinski i drugi fondovi moraju ulagati u vrijednosne papire RH i određeni broj drugih ograničenja. Veliki dio ovog poglavlja otpada na pitanje sprečavanja pranja novca i tu će EU insistirati na uspostavi djelotvornog sustava u RH. Sastavni dio ovog poglavlja jest i važno i osjetljivo pitanje stjecanja nekretnina za strance koje je posebno istaknuto u Rezoluciji Sabora o strategijskim odrednicama za pregovore s EU i o kojem je Nacionalni odbor i tijekom 2006. godine raspravljao u nekoliko navrata.

Na **6. sjednici** održanoj 27. siječnja 2006. Nacionalni odbor raspravio je informaciju Pregovaračke skupine o bilateralnom *screeningu* održanom 21. prosinca 2005. U pogledu slobode kretanja kapitala i plaćanja koje je najširi dio ovoga poglavlja, utvrđeno je da RH u pojedinim područjima nije usklađena sa pravnom stečevinom EU te će se u tim područjima morati napraviti prilagodbe tijekom pregovora. Na području nekretnina su hrvatski pregovarači na liniji rasprave na sjednici Nacionalnog odbora održane 16. prosinca 2005. tek prikazali postojeće stanje u RH i naglasili da je to za RH vrlo osjetljivo pitanje te da će se naznake hrvatskih pozicija vidjeti u pregovaračkim stajalištima.

Na **10. sjednici** Nacionalnog odbora održanoj 12. travnja 2006. godine je slijedom informacije Državnog izaslanstva o drugom sastanku Vijeća za stabilizaciju i pridruživanje između RH i EU posebno raspravljeno pitanje stjecanja i zaštite nekretnina u RH. U toj su raspravi ponovljeni različiti stavovi o tome da li odredbe SSP-a (ne)ograničavaju Hrvatsku u traženju prijelaznih razdoblja odnosno izuzeća, ali su se svi suglasili kako RH mora i po ovom pitanju poštovati i provesti svoje obveze iz SSP koje su ujedno i dio okvira pristupnih EU pregovora. Članovi Odbora su također raspravljali o mogućim instrumentima koje Hrvatska po ovom pitanju može na raspolaganju u pregovorima. Jedan su promjene nacionalnog zakonodavstva kojima bi se na nediskriminacijskoj osnovi regulirala mogućnost stjecanja nekretnina. Drugi su instrument prijelazna razdoblja. Eventualni treći instrument mogla bi biti trajna izuzeća, ali je s tim u vezi Pregovaračka skupina navela da je EK višekratno upozorila da je dobivanje izuzeća praktički neostvarivo. Zaključno je dogovoreno da će se rasprava nastaviti nakon što se na jednoj od slijedećih sjednica održi javna prezentacija o različitim aspektima stjecanja i zaštite nekretnina u Hrvatskoj.

U okviru otvorenog dijela **12. sjednice** Nacionalnog odbora održane 07. lipnja 2006. je Pregovaračka skupina održala Prezentaciju o pitanju stjecanja i zaštite nekretnina u kontekstu pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, uz sudjelovanje predstavnika medija. Nakon prezentacije je na zatvorenom dijelu sjednice ovo pitanje dodatno raspravljeno. Tijekom te rasprave detaljno su razmotreni potencijalni načini zaštite nekretnina na području Republike Hrvatske na nediskriminacijskoj osnovi. Također je ponovno razmotreno i raspravljeno u kojoj mjeri odredbe SSP-a Hrvatsku ograničavaju ili ne ograničavaju u pogledu mogućnosti traženja i dobivanja pojedinih prijelaznih razdoblja za zadržavanje ograničenja u pogledu stjecanja nekretnina (uključujući za poljoprivredno zemljište i područja zaštićena Zakonom o zaštiti prirode). U tom su smislu raspravljena pojedina prijelazna razdoblja i izuzeća koja su imale stare i nove EU članice, uključujući, između ostalog i opće ekonomske klauzule. Razmotreni su i uvjeti pod kojima nekretnine u EU mogu stjecati hrvatski građani sada te po stupanju RH u članstvo EU.

Zaključeno je da će se Nacionalni odbor vratiti ovom pitanju kada nadležna tijela Vlade RH ili skupine stručnjaka pripreme odgovarajuće stručne prijedloge po pitanju stjecanja i zaštite nekretnina u kontekstu pristupnih pregovora.

Poglavlje 5. „Javne nabave“

Pravna stečevina EU o javnoj nabavi temelji se na općim načelima proisteklim iz Ugovora o osnivanju EZ i sudske prakse Europskoga suda kao što su transparentnost, jednako postupanje, sloboda tržišnog natjecanja i nediskriminacija. Ova načela vrijede za sve postupke javne nabave, uključujući one koji ne potpadaju u djelokrug direktiva Europske unije o javnoj nabavi, primjerice, s obzirom na njihovu vrijednost (nabave ispod pragova EU-a) ili s obzirom na predmet nabave (koncesije za usluge).

Postupak *screeninga* u ovom poglavlju završen je u studenom 2005. godine. Vijeće EU je 17. svibnja 2006. ocijenilo da prije otvaranja pregovora u ovom poglavlju Hrvatska treba ispuniti mjerila o kojima je Pregovaračka skupina izvijestila Nacionalni odbor na 11. sjednici održanoj 25. svibnja 2006.

Nacionalni odbor je primio na znanje informaciju Pregovaračke skupine. O svim pitanjima iz ovog poglavlja će Odbor raspraviti u narednim fazama, uključujući tijekom priprema za ispunjavanje mjerila te u fazi izrade pregovaračkog stajališta.

Poglavlje 6. „Pravo trgovačkih društava“

Na **drugom dijelu 15. sjednice** Odbora održanom 17. listopada je Pregovaračka skupina izvijestila o bilateralnom *screeningu*. Hrvatsko je zakonodavstvo u ovom poglavlju (koje se sastoji od tri dijela: trgovačka društva u užem smislu, računovodstvo i revizija) u velikoj mjeri usklađeno s *acquis-em* (kod trgovačkih društava je usklađeno oko 95% propisa). Kod revizije je problem u tome što sadašnji propisi sadrže zahtjev hrvatskog državljanstva kao uvjeta za obavljanje djelatnosti. U području računovodstva RH je u nekim elementima čak ispred EU jer je propisala određene zahtjeve koji se odnose na izradu i objavljivanje financijskih izvješća u skladu s direktivom koja se u EU primjenjuje samo na velika društva, dok se to u RH odnosi i na neka mala i srednja poduzeća. Stoga se usklađivanje po tom pitanju mora provesti zbog hrvatskih poduzetnika kako im se ne bi postavljali preteški zahtjevi i otežalo poslovanje.

Nacionalni odbor je primio na znanje informaciju Pregovaračke skupine o bilateralnom *screeningu* te će o ovom poglavlju raspravljati u kasnijoj fazi nakon Izvješća Europske komisije o *screeningu* u te kod izrade pregovaračkog stajališta.

Poglavlje 7. „Pravo intelektualnog vlasništva“

Na **7. sjednici** Nacionalnog odbora održanoj 28. veljače je Pregovaračka skupina izvijestila o bilateralnom *screeningu* za ovo poglavlje. Poglavlje 7. se dijeli na tri tematske cjeline: autorsko pravo i njemu srodna prava, pravo industrijskog vlasništva te provedba prava intelektualnog vlasništva. Do danas uspostavljeni hrvatski pravni okvir u najvećoj mjeri već je usklađen sa zakonodavstvom EU. Postoje određeni izazovi koji će se rješavati tijekom pregovora, a vezani su uz vođenje statističkih podataka o povredi prava intelektualnog vlasništva, prosudbe gospodarskih učinaka u ovom području te nužnosti jačanja administrativne sposobnosti svih nadležnih tijela za učinkovitu provedbu u ovom području (Carinska uprava, MUP, sudovi, Državno odvjetništvo, Državni zavod za intelektualno vlasništvo).

Predsjedništvo EU uputilo je 4. listopada 2006. Hrvatskoj poziv da dostavi svoja pregovaračka stajališta za ovo poglavlje 5. listopada 2006. godine je Koordinacija Vlade RH za pregovore o pristupanju EU dostavila Nacionalnom odboru na mišljenje Prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 7. „Pravo intelektualnog vlasništva“.

Na **prvom dijelu 15. sjednice** održanom 9. listopada 2006, raspravljen je Prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 7. Hrvatska u ovom poglavlju ne traži prijelazna razdoblja ni izuzeća. Nakon kratke rasprave, Nacionalni odbor se **suhlasio** s Prijedlogom pregovaračkog stajališta za poglavlje 7. te je takvo mišljenje 10. listopada 2006. dostavljeno Koordinaciji Vlade RH za EU pregovore.

Koordinacija za pregovore je 13. listopada 2006. dostavila Konačni prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 7. uz napomenu da je u njegovoj izradi uzeto u obzir pozitivno mišljenje i dodatni komentari Nacionalnog odbora. S obzirom na navedeno, Nacionalni odbor se na **drugom dijelu 15. sjednice** održanom 17. listopada 2006. bez rasprave **suhlasio** s Konačnim prijedlogom pregovaračkog stajališta za poglavlje 7. „Pravo intelektualnog vlasništva“ te je takvo mišljenje istog dana dostavljeno Koordinaciji Vlade RH za EU pregovore.

Vlada RH je 18. listopada 2006. usvojila i dostavila NO Pregovaračko stajalište RH za poglavlje 7. „Pravo intelektualnog vlasništva“.

Poglavljje 8. „Tržišno natjecanje“

Na **11. sjednici** Nacionalnog odbora održanoj 25. svibnja raspravljen je *Screening* izvješće Europske komisije za 8. poglavlje pregovora. Ovo poglavlje se sastoji se od tri dijela: tržišnog natjecanja u užem smislu (*antitrust*), državnih potpora te liberalizacije državnih monopola.

Zakonom o zaštiti tržišnog natjecanja postignuta je osnovna usuglašenost u ovom poglavlju, a preko članka 35. SSP-a omogućena je u svim onim slučajevima gdje usklađenosti nema, izravna primjena europskog zakonodavstva, ali i postupanje sukladno zakonodavstvu EU. EK će tražiti povećanje efikasnosti Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja (AZTN) na način da joj se omogući izricanje kazni. U ovom trenutku zakonitost odluka Agencije provjerava Upravni sud RH koji je ionako preopterećen te stoga postupci traju godinama. Agencija je pokrenula inicijativu prema Ministarstvu pravosuđa kako bi se taj sustav izmijenio, a riječ je o problemu koji se tiče i drugih regulatornih agencija u RH (za telekomunikacije i za poštanske usluge). Što se tiče „*antitrust-a*“ odnosno zaštite tržišnog natjecanja u užem smislu, AZTN nije nadležna za tržišno natjecanje u bankarskom sektoru jer je to u nadležnosti HNB-a preko Zakona o bankama, dok je područje telekomunikacija u nadležnosti i AZTN-a i Hrvatske agencije za telekomunikacije. EK će tražiti institucionalno i administrativno jačanje AZTN.

Kada je riječ o državnim potporama, RH se sklapanjem SSP-a obvezala da će u roku 4 godine od dana stupanja na snagu Privremenog sporazuma uskladiti svoje programe državnih potpora s EU pravnom stečevinom, što još nije učinjeno. U programe državnih potpora spadaju i poticaji iz Zakona o slobodnim zonama, Zakona o porezu na dobit, Zakona o poticanju ulaganja, Zakona o područjima od posebne državne skrbi, Zakona o gradu Vukovaru, Zakona o brdsko planinskim područjima koji nisu usklađeni u predviđenim rokovima. (Zakon o porezu na dobit je izmijenjen u 2006.). Hrvatska kasni i s ispunjavanjem obveza iz SSP-a koje se odnose na donošenje nacionalnih programa restrukturiranja industrije željeza i čelika. Istovjetna je situacija i s brodogradnjom.

Vijeće EU je 28. lipnja ocijenilo da prije otvaranja pregovora u ovom poglavlju Hrvatska treba ispuniti mjerila o kojima je Nacionalni odbor raspravio na **13. sjednici održanoj** 6. srpnja.

Nacionalni odbor će nastaviti raspravu o svim pitanjima iz ovog poglavlja u narednim fazama, uključujući tijekom priprema za ispunjavanje mjerila te u fazi izrade pregovaračkog stajališta.

Poglavlje 9. „Financijske usluge“

Na **11. sjednici** Nacionalnog odbora održanoj 25. svibnja je Pregovaračka skupina izvijestila o bilateralnom *screeningu* za ovo poglavlje. Poglavlje 9. obuhvaća bankarstvo, tržište vrijednosnih papira, poslove osiguranja te ostale financijske usluge. Kako bi se RH uskladila s *acquis-em* potrebno je donijeti nove ili mijenjati čak 12 zakona (Zakon o osiguranju, Zakon o platnom prometu, Zakon o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima, Zakon o tržištu vrijednosnih papira, Zakon o preuzimanju dioničkih društava, Zakon o osiguranju depozita (kojim će se povećati visina osiguranih depozita), novi Zakon o financijskom kolateralu, novi Zakon o reorganizaciji i likvidaciji kreditnih institucija, novi Zakon o reorganizaciji i likvidaciji osiguravajućih društava, novi Zakon o financijskim konglomeratima te novi Zakon o kreditnim unijama i novi Zakon o kreditnim institucijama (kojim se zamjenjuje Zakon o bankama)). Zadnja dva Zakona je Hrvatski sabor u međuvremenu donio. Bit će potrebno i usklađivanje s direktivom kapitalne adekvatnosti (tzv. Baselom 2), koja na potpuno novi način regulira potrebnu kapitalnu adekvatnost i izradu modela rizika u financijskoj industriji i tzv. MiFiD 2, odnosno direktivom o tržištima financijskih instrumenata.

Nacionalni odbor primio je na znanje bez rasprave informaciju Pregovaračke skupine. Rasprava u ovom poglavlju održat će se u kasnijim fazama, uključujući kod rasprave o pregovaračkom stajalištu.

Poglavlje 10. „Informacijsko društvo i mediji“

Na **14. sjednici** Odbora održanoj 20. srpnja je Pregovaračka skupina izvijestila o bilateralnom *screeningu*. Pravna stečevina u ovom poglavlju obuhvaća pravila koja se odnose na elektroničke komunikacije, usluge informacijskog društva, audiovizualnu politiku, te EU programe suradnje (programi Sigurnije korištenje interneta, eContent Plus i dr.).

U dijelu telekomunikacija Hrvatska je usuglašena sa starim regulativnim okvirom EU jer to više odgovara trenutnom razvitku tržišta, ali će se do dana ulaska u članstvo morati uskladiti s novim EU regulatornim okvirom iz 2002. godine. Potencijalni problem je činjenica da su započete konzultacije o najnovijem regulatornom okviru koji, međutim, po trenutnim informacijama ne bi trebao biti relevantan do 2010. U ovom će se području posebno insistirati ne samo na zakonodavnom usklađivanju, već i na implementaciji regulatornog okvira, posebno u području telekomunikacija te unutar njega na ulozi Hrvatske agencije za telekomunikacije od koje se traži primjena svih njenih zakonskih ovlasti.

Na području audiovizualne politike su hrvatski pregovarači izvijestili o predviđenim izmjenama i dopunama Zakona o elektroničkim medijima radi usklađivanja s pravnom stečevinom, uključujući s odredbama EU Direktive o televiziji bez granica (udio europskih audiovizualnih programa, odredbe o trajanju oglašavanja, odredbe o zaštiti maloljetnika te jačanje administrativnih sposobnosti Vijeća za elektroničke medije). Trebat će mijenjati i Zakon o elektroničkim medijima u dijelu koji regulira zastupljenost europskih audiovizualnih programa. Na *screeningu* se raspravljalo i o Programskom vijeću HRT-a, Upravnom vijeću HINA-e i Vijeću za elektroničke medije u kontekstu osiguravanja zakonodavnog okvira za postizanjem potpune neovisnosti tih tijela, poglavito u financijskom smislu.

U dijelu koji se odnosi na usluge informacijskog društva (elektronički potpis i elektronička trgovina), Hrvatska je zakonski usklađena u dijelu elektroničkog potpisa dok će u području elektroničke trgovine biti potrebne manje zakonske izmjene kako bi se postigla potpuna usklađenost s odgovarajućom EU direktivom.

U raspravi je razmotreno pitanje vlasništva i prava služnosti u slučaju distributivno telekomunikacijske kanalizacije (DTK) u kontekstu usklađivanja s pravnom stečevinom EU. Također je bilo riječi i o načinu rada Vijeća HRT-a i tada aktualnom političkom sukobu oko

načina i izbora Upravnog vijeća HINA te su izneseni različiti stavovi članova Odbora o mogućim negativnom utjecaju koji takvi i slični događaji mogu imati na dinamiku pristupnih pregovora u ovom i drugim poglavljima.

Nacionalni odbor će raspravu o pitanjima iz ovog poglavlja nastaviti u kasnijoj fazi nakon Izvješća Europske komisije o *screeningu* te kod izrade pregovaračkog stajališta.

Poglavlje 11. „Poljoprivreda i ruralni razvitak“

Na **6. sjednici** Nacionalnog odbora održanoj 27. siječnja je Pregovaračka skupina izvijestila o pisanom očitovanju (*screening* listama) RH o stanju usklađenosti hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije za bilateralnu fazu *screeninga* za ovo poglavlje. Stupanj usklađenosti Hrvatske s EU u ovom poglavlju koje spada među najobimnije, najsofisticiranije i najsofisticiranije nije previše visok.

Temeljni razlog leži u činjenici da je EU 2005. godine promijenila cjelokupni sustav financiranja poljoprivrede i prešla s poticaja odnosno plaćanja po hektaru na tzv. jedinstveno plaćanje po farmi gdje poljoprivredni proizvođač dobiva određeni iznos novaca neovisno o tome što proizvodi i da li zapravo uopće proizvodi. Drugi dio poljoprivredne politike se uglavnom tiče vanjsko-trgovinske politike gdje Hrvatska u pogledu instrumenata trgovinske politike (visine carina te po pitanju subvencija) također nije usklađena sa odredbama zajedničke poljoprivredne politike, niti će biti sve do dana ulaska u EU jer smo do tog trenutka obvezni primjenjivati međunarodne obveze koje su prije svega preuzete članstvom RH u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (WTO). Što se tiče državnih potpora (ne radi se o klasičnim potcijama nego o potporama kakve se nalaze u poglavlju 8. u dijelu državnih potpora) hrvatski su propisi također neusklađeni s europskim. Hrvatska je preuzela europski sustav nadzora nad ekološkom proizvodnjom i sva su sustavna rješenja jednako postavljena, ali će biti potrebno dodatno usklađivanje u smislu pojednostavljivanja procedura te nekih drugih tehničkih stvari. Hrvatska će morati uspostaviti i sustav računovodstvenih podataka u poljoprivredi koji u Hrvatskoj ne postoji. Što se tiče politike kvalitete, 2005. godine su po prvi put doneseni pravilnici temeljem Zakona o hrani. Ti se pravilnici tiču oznaka izvornosti i tradicionalnog ugleda hrane. Oni su u potpunosti usklađeni sa europskim propisima osim u jednoj odnosno dvije točke. Hrvatskoj predstoji dodatno usklađivanje i po pitanju razvoja i provedbe koncepta ruralnog razvitka.

S obzirom da je u EU sustavu donošenje mjera poljoprivredne politike razdvojeno od njihove primjene, Hrvatska će morati osnovati Agenciju za plaćanja preko koje će ići cjelokupna implementacija svih budućih potpora i isplata svih sredstava iz europskih fondova. Hrvatska je još temeljem Zakona o poljoprivredi iz 2001. godine odredila da će sadašnje Ravnateljstvo za tržišnu i strukturnu potporu Ministarstva poljoprivrede i šumarstva prerasti u agenciju za plaćanja. Usko vezano za agenciju i za implementaciju poticaja jest uspostava i funkcioniranje integriranog sustava administracije i kontrole koji podrazumijeva razne baze podataka koje omogućavaju učinkovitu kontrolu primjene sredstava koja se dobivaju iz EU.

Kada je riječ o propisima i tržišnim redovima za pojedine grupe proizvoda situacija varira, ali je razina usklađenosti s EU pravnom stečevinom i sustavima poticaja niska. EU ima proizvodne kvote za mlijeko koje utvrđuju na temelju proizvodnje ostvarene unutar dogovorenog referentnog razdoblja. Proizvodne kvote u EU postoje i za šećer i vino odnosno vinograde. Hrvatska ima potpore za podizanje vinograda, dok EU daje sredstva za obnovu starih vinograda ali nije dozvoljeno podizanje novih vinograda. Sustav poticaja nije usklađen ni kod mesa, ni kod maslina odnosno maslinovog ulja gdje Hrvatska ima više poticaja od EU. Predstoji evidentiranje svih stabala maslina jer je to osnova za utvrđivanje kvote koja nije proizvodna već se na temelju nje u okviru EU utvrđuju potcijaji. Što se tiče biljne proizvodnje, voća, povrća i njihovih prerađevina RH je potpuno neusklađena. Veliku stavku u politici EU predstavljaju izvozne subvencije koje RH ne primjenjuje.

U raspravi je iznijeta ocjena kako je najveći problem hrvatske poljoprivrede nekonkurentnost koja dijelom proizlazi iz male prosječne veličine posjeda, a dijelom iz neučinkovitosti sustava poljoprivredne politike. Bilo je riječi i o pripremi strategije koja bi trebala dati odgovore na pitanje kako restrukturirati hrvatsku poljoprivredu. Raspravljeno je i o potrebi i jačanja konkurentnosti proizvoda za čiju proizvodnju Hrvatska ima komparativne prednosti te o sustavima poticaja za nasade maslina i vinove loze. Raspravljalo se o stavljanju neiskorištenog poljoprivrednog zemljišta u funkciju te o zaštiti i registraciji autohtonih proizvoda.

Na **7. sjednici** Nacionalnog odbora održanoj 28. veljače je Pregovaračka skupina izvijestila o održanom bilateralnom *screeningu* na kojem je, između ostalog, posebno naglašen problem statistike odnosno kvalitete i detaljnosti podataka o hrvatskoj poljoprivredi te važnost uspostave hrvatske agencije za plaćanja.

Vijeće EU je 9. svibnja ocijenilo da prije otvaranja pregovora u ovom poglavlju Hrvatska treba ispuniti mjerilo o kojem je Nacionalni odbor kratko raspravio na **13. sjednici održanoj** 6. srpnja.

Nacionalni odbor će nastaviti raspravu o svim pitanjima iz ovog poglavlja u narednim fazama, uključujući tijekom priprema za ispunjavanje mjerila te u fazi izrade pregovaračkog stajališta.

Poglavlje 12. „Sigurnost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika“

Ovo je poglavlje vrlo obimno i prvenstveno tehničko te samim time iznimno zahtjevno. Samo se popis EU legislative sastoji od 120 stranica propisa. U proteklih nekoliko godina EK se suočila s više velikih afera što je rezultiralo promjenom EU pristupa nadzoru i sigurnosti hrani. Poglavlje 12. se sastoji od četiri velike cjeline: Sjemenarstvo i oplemenjivačka prava, fitosanitarna politika, veterinarstvo te sigurnost hrane. Stupanj usklađenosti RH s pravnom stečevinom EU je različit za svaku od tih cjelina.

Pregovaračka skupina je na **13. sjednici** 6. srpnja izvijestila Odbor o bilateralnom *screeningu* održanom od 29. svibnja do 02. lipnja 2006. Screening je pokazao da je na području sjemenarstva postojeći hrvatski sustav kompatibilan sa sustavom EU te da su potrebna tek manja dodatna usklađivanja. Kada je riječ o oplemenjivačkim pravima, Hrvatska je dobro usklađena u zakonodavnom dijelu jer su obveze u velikoj mjeri regulirane i međunarodnim prihvaćanjem UPOV konvencije, ali postoje poteškoće u primjeni zaštite pojedinih biljnih vrsta odnosno plaćanju naknade za korištenje oplemenjivačkih prava.

U fitosanitarnom zakonodavstvu je postignut značajan napredak izmjenama Zakona o zaštiti bilja iz 2003. kojim je napravljen temeljni preustroj cjelokupne administracije i inspekcije uključujući ulogu Zavoda za zaštitu bilja. Usvajanjem dva nova zakona u 2004. stvorene su pretpostavke i postavljeni temelji za preuzimanje EU pravne stečevine te napravljen plan za usklađivanje podzakonskih akata. Usporedo se mora raditi na jačanju administrativnih kapaciteta Ministarstva i Zavoda za zaštitu bilja.

Veterinarstvo i sigurnost hrane se isprepliću, a sastoje se od puno podcjelina koje su u različitim stupnjevima usklađenosti s *acquis-em*. EK je od početka 2006. godine krenula u primjenu tzv. novog higijenskog paketa koji se sastoji od 4 velike direktive kojima se u potpunosti mijenja pristup nadzoru hrane. To je rezultiralo ujednačavanjem pristupa hrani biljnog i animalnog podrijetla pri čemu za animalne proizvode vrijede još i dodatni propisi te se odgovornost za zdravstvenu ispravnost proizvoda sada prebacuje na proizvođača. Stoga će Hrvatska na ovom području morati napraviti strategiju sigurnosti hrane koja bi uključivala i reorganizaciju inspeksijskih službi te izraditi novi Zakon o veterinarstvu i izmijeniti Zakon o hrani. Poteškoće za gospodarstvo bi moglo predstavljati ispunjavanje novog higijenskog

paketa (uvođenje HAACP-a i drugih higijenskih standarda) jer je to povezano sa znatnim financijskim troškovima vezanim uz dodatna ulaganja u vlastite proizvodne kapacitete). Nakon što se postavi sustav za primjenu novog higijenskog paketa bit će potrebno napraviti akcijski plan po svakom objektu koji mora biti registriran. Te će planove gospodarski subjekti izrađivati sami i oni će morati biti odobreni, pogotovo za proizvode animalnog podrijetla. U trenutku kada RH bude ulazila u EU ili po isteku eventualnog prijelaznog razdoblja, za sve takve objekte će se morati primjenjivati isti standardi. Veliki dio predpristupnog programa SAPARD namijenjen je tim objektima, jer je riječ o iznimno velikim troškovima. I u programu IPARD koji će zamijeniti SAPARD predviđena je pomoć poglavito za objekte za proizvodnju mesa i mesnih prerađevina te mlijeka. Hrvatska će osim toga morati definirati i granične prijelaze na kojima će biti uspostavljena fitosanitarna i veterinarska kontrola.

Nacionalni odbor nije raspravljao o ovom poglavlju u ovoj screening fazi, već će to učiniti nakon Izvješća Europske komisije o *screeningu* te kod izrade pregovaračkog stajališta.

Poglavlje 13. „Ribarstvo“

Na 7. sjednici Odbora je Pregovaračka skupina izvijestila o eksplanatornom *screeningu* za ovo poglavlje na kojem je EK prezentirala svoja četiri glavna principa u vođenju zajedničke ribarstvene politike. To je prije svega dugoročni pristup koji odgovorno skrbi o zalihama bioresursa u morima, zatim ograničenje ribolovnog napora odnosno kapaciteta flote nakon stupanja u EU, potom jačanje inspekcije i kontrole te uključivanje ribara u sve segmente donošenja odluka s obzirom da je EU praksa pokazala da ako ribari ne prihvate jedan koncepta zajedničke ribarstvene politike, ne postoji šansa da on bude proveden. S tim u svezi je istaknuto kako su predstavnici ribara, ribarskih organizacija, udruga i sindikata u RH već bili aktivno uključeni u ovoj fazi pregovora. U kraćoj raspravi je istaknuta potreba jačanja i obnove ribarske flote s obzirom da se ribarski napor definira na temelju raspoložive flote u godini prije ulaska u EU.

Na 9. sjednici Odbora 23. ožujka je održana kraća rasprava prije bilateralnog *screeninga*, a slijedom informacije Pregovaračke skupine o *screening* listama za ovo poglavlje koje se sastoji od pet velikih cjelina odnosno podpoglavlja.

Kod upravljanja resursima je Hrvatska možda najviše usklađena s EU, poglavito u zaštiti bioloških resursa odnosno minimalnim ulovnim veličinama riba gdje je ta usklađenost gotovo 100%. Drugu mjeru unutar upravljanja resursima čine izlovne kvote za ribu. Za sada na cijelom području Mediterana postoji samo kvota za tunu u čemu RH sudjeluje i primjenjuje iste odredbe kao i EK, a kad postane članica EU će moći zadržati tu kvotu praktično na istoj razini. Dodatna mjera unutar upravljanja resursima jest pitanje ribarske flote gdje će se Hrvatska morati uskladiti po ulasku u EU. U Uniji se izgradnja i obnova odnosno modernizacija flote ne provodi niti financira na način kako to sada radi, već sukladno tzv. „*entry-exit*“ sustav po kojem jedan brod može ući u sustav kada drugi brod istih performansi izlazi van. Po pitanju flote Hrvatskoj predstoji i posao uređivanja registara brodova na način propisan EU direktivama, a morat će se uvesti i sustav satelitskog praćenja brodova koji omogućava i olakšava kontrolu i inspekciju u ribarstvu. Hrvatska nije usklađena ni kad se radi o ribolovnim alatima kojih imamo više od EU. Hrvatska će morati uspostaviti kvalitetnu infrastrukturu što podrazumijeva osposobljavanje luka, veletržnica i aukcijskih centara.

Kada je riječ o strukturnoj i tržišnoj politici u ribarstvu, Hrvatska u vrlo maloj mjeri usklađena jer postojeći hrvatski sustav poticaja nije sukladan onom kojeg primjenjuje EU. Najveći dio EU potpora odnosi se na tzv. strukturnu politiku gdje se značajna sredstva ulažu u popravljavanje sigurnosti na brodu, sigurnosti hrane te na edukaciju, prekvalificiranje i druge slične mjere.

Hrvatska također nije usklađena u području inspekcija i kontrola. Potrebno je prije svega poboljšati koordinaciju između tijela triju ministarstva nadležna za kontrolu i inspekciju na moru i na kopnu. Bit će potrebno imenovati jedno koordinacijsko tijelo koje će onda sastavljati planove i raditi analizu rizika, propisati obrasce, raditi statistiku u izvještavanju i komunicirati s EK. Zadnje podpoglavlje u okviru ribarstva se odnosi na međunarodne ugovore. RH je za sada članica Opće komisije za ribarstvo sredozemlja (GFCM). RH nije stranka ostalih UN-ovih sporazuma.

U kraćoj raspravi je dio članova Odbora istaknuo važnost što skorijeg donošenja odluke o primjeni ZERP-a.

Na **10. sjednici** Odbora 12. travnja je Pregovaračka skupina izvijestila o održanom bilateralnom screeningu za ovo poglavlje. U kraćoj raspravi je bilo riječi o mogućnosti zadržavanja odnosno nastavka korištenja tradicionalnih ribolovnih alata u RH.

U okviru otvorenog dijela **16. sjednice** 27. listopada je Pregovaračka skupina održala Prezentaciju o ribarstvu u kontekstu pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, uz sudjelovanje predstavnika medija. Na zatvorenom dijelu 16. sjednice je Pregovaračka skupina izvijestila o tijeku priprema izrade pregovaračkog stajališta unutar kojih je održano nekoliko krugova konzultacija s ribarima i ostalim članovima Radne skupine (RS). Na sjednici je raspravljeno pitanje primjene ZERP-a te su detaljno razmotreni pravni, politički, stručni i diplomatski preduvjeti za donošenje same odluke o primjeni ZERP-a. U raspravi je dio članova Odbora ponovno istaknuo važnost što skorijeg donošenja odluke o primjeni ZERP-a na sve države te je također rečeno da bilo najbolje ukoliko bi ta odluka bila rezultat političkog konsenzusa, ukoliko je on moguć. Dio članova je iznio mišljenje da bi se ekološki i nadzorni dijelovi trebali što prije aktivirati jer za to postoje odgovarajući presedani nama susjednih EU država članica. Uz ocjenu da je dojava kako je prevladavajući pa čak i konsensualni stav u Nacionalnom odboru te hrvatskoj javnosti da se ZERP treba primijeniti, predsjednik Odbora zaključio je kako će se rasprava o ispunjavanju preduvjeta te samoj odluci o primjeni ZERP-a vrlo brzo nastaviti u okviru Nacionalnog odbora.

Na **18. sjednici** Nacionalnog odbora održanoj 30. studenog 2006. je raspravljeno o diplomatskim i drugim aktivnostima koje su poduzete od prošle sjednice Odbora po pitanju ZERP-a. Dio članova ponovio je svoje stavove sa 16. sjednice o potrebi što skorijeg donošenja odluke o primjeni ZERP-a te momentalnoj primjeni ekološke i nadzorne komponente. Upozoreno je također da RH nije potpisala nikakav sporazum o ZERP-u, već tek usuglašeni zapisnik s trojnog sastanka Hrvatske, Italije i Slovenije na kojem je RH izvijestila o odluci Sabora iz lipnja 2004. kojom je odgođena primjena ZERP-a. Zaključno je dogovoreno da će se paralelno s diplomatskim naporima intenzivirati rasprava o svim aspektima ZERP-a, uključujući i u Nacionalnom odboru, a kao priprema za kasnije donošenje same odluke o ZERP-u. Odbor bi takvu raspravu proveo na osnovu dokumenata i prijedloga koje bi pripremili stručnjaci, uključujući o mogućem izričaju odluke te pratećim dokumentima i propisima potrebnim za provedbu. Time bi se izbjeglo miješanje stručnog i političkog aspekta ovog pitanja. Na kraju sjednice je zaključeno da će se nova rasprava o ZERP-u na Nacionalnom odboru održati 18. ili 19. prosinca 2006.

Do rasprave međutim nije došlo jer je u međuvremenu Hrvatski sabor 15. prosinca 2006. donio Odluku o izmjeni i dopunama odluke o proširenju jurisdikcije Republike Hrvatske na Jadranskom moru kojom se predviđa primjena ZERP-a i na brodove EU država članica najkasnije do 1. siječnja 2008. godine.

Nacionalni odbor će nastaviti raspravu poglavlju 13. „Ribarstvo“ u kasnijoj fazi, uključujući i kod pripreme pregovaračkog stajališta.

Poglavlje 14. „Prometna politika“

Na **drugom dijelu 15. sjednice** Odbora je Pregovaračka skupina izvijestila o bilateralnom *screeningu* za ovo poglavlje koje čini oko 10% EU pravne stečevine te je stoga jedno od najopsežnijih i najzahtjevnijih. Na bilateralnom *screeningu* se raspravljalo o stanju u Hrvatskoj na područjima cestovnog, željezničkog i kombiniranog prometa, prometa unutarnjim plovnim vodama, pomorskog i zračnog prometa te o državnim potporama u prometu (europska prometna strategija se temelji na Bijeloj knjizi iz 2001). Za očekivati je da će u pregovorima dva pitanja biti najteža i najosjetljivija: otvaranje tržišta te trenutno nedostatni administrativni kapaciteti RH.

U kraćoj je raspravi bilo riječi o propusnicama za hrvatske cestovne prijevoznike (CEMT dozvolama) te je nešto detaljnije o osjetljivom pitanju otvaranja tržišta kako za RH, tako i EU (za Hrvatske prijevoznike). Kratko su razmijenjena mišljenja o pitanju kabotaže.

Nacionalni odbor je nakon ove rasprave i dodatnih pojašnjenja primio na znanje informaciju Pregovaračke skupine, a raspravu o pitanjima iz ovog poglavlja će nastaviti u kasnijoj fazi nakon Izvješća Europske komisije o *screeningu* te kod izrade pregovaračkog stajališta.

Poglavlje 15. „Energetika“

Pravna stečevina EU u ovom poglavlju obuhvaća regulativu koja se odnosi na tržište električne energije, nafte i plina, obvezne zalihe derivata, ugljen i državne potpore u sektoru rudarstva, kao i propise i politike vezane uz obnovljive izvore energije, energetske učinkovitost, upravljanje potražnjom odnosno potrošnjom energenata, pitanja nuklearne sigurnosti i zaštite od ionizirajućeg zračenja te opće međunarodne ugovore iz područja energetike.

Pregovaračka skupina je na **13. sjednici** održanoj 06. srpnja 2006. izvijestila o bilateralnom *screeningu* održanom od 19. do 21. lipnja 2006. tijekom kojeg je Hrvatska predstavila svoje zakonodavstvo, strategije i politiku na području energetike po svim navedenim dijelovima pravne stečevine. U ovom trenutku je Hrvatska u dobroj mjeri uskladila svoje zakonodavstvo s EU pravnom stečevinom, ali je još čeka dosta posla poglavito na nekim područjima poput energetske učinkovitosti, energetske uštede na zgradama, promicanju obnovljivih izvora energije, obvezne zalihe naftnih derivata. Hrvatsku očekuje i liberalizacija tržišta.

Nacionalni odbor nije raspravljao o ovom poglavlju u ovoj fazi, već će to učiniti nakon Izvješća Europske komisije o *screeningu* te kod izrade pregovaračkih stajališta.

Poglavlje 16. „Porezi“

Na **13. sjednici** Odbora 6. srpnja je Pregovaračka skupina izvijestila o bilateralnom *screeningu* za ovo poglavlje održanom 3. i 4. srpnja 2006. godine. Prvog dana *screeninga* se raspravljalo o hrvatskom zakonodavstvu i praksi u području izravnih poreza te poreza na dodanu vrijednost (PDV), a drugog o primjeni sustava trošarina i kompjuterizaciji odnosno uvođenju europskog sustava za upravljanje trošarinama i praćenje poreznih obveznika u sustavu PDV-a u kompjuterski sustav porezne i carinske uprave RH.

U području izravnog oporezivanja je RH dosegla visok stupanj usklađenosti u dijelu koji se odnosi na porez na dobit, poglavito stoga što je međuvremenu izmjenama Zakona o porezu na dobit iz njega uklonjen segment državne potpore. U taj će Zakon trebat unijeti određena definicijska usklađivanja koja se odnose na izjednačavanje poduzetnika iz EU s domaćim poduzetnicima kada Hrvatska postane članica. RH će se također morati usklađivati i s nekim novim direktivama poput one koja se odnosi na spajanje i pripajanje poduzeća te direktive o oporezivanju kamata na štednju koja propisuje razmjenu podataka između EU članica kako

bi se onemogućilo da građani država koje primjenjuju porez na kamatu izbjegnu plaćanje tog poreza u vlastitoj državi prenoseći svoje depozite u države koje nemaju porez na kamatu.

Hrvatski sustav PDV-a je utemeljen i u dobroj mjeri sukladan s osnovnom tzv. šestom smjernicom EU, ali će ipak biti potrebna određena tehnička usklađivanja. RH naime u nekim segmentima ima šira izuzeća od PDV-a nego što je to u šestoj direktivi dopušteno (primjerice za vjerske zajednice, neke institucije, izuzeća po pojedinim međunarodnim ugovorima uključujući i s EK), dok s druge strane šesta direktiva sadrži neka izuzeća koja se u RH ne primjenjuju poput zaštićenog područja/dijela poštanskih usluga.

Kad je riječ o trošarinama, hrvatski je sustav različito postavljen u odnosu na onaj EU, poglavito kod nekih proizvoda poput duhana i duhanskih proizvoda, premda u smislu razine poreznog opterećenja Hrvatska ne zaostaje puno za minimalnim poreznim opterećenjima propisanim EU direktivama. EU propisuje primjenu trošarina za neke proizvode i dobra za koja Hrvatska nema trošarina. Tako će se RH morati uskladiti s tzv. Energetskom direktivom iz 2003.g. koja propisuje primjenu trošarina na energente (naftni derivati, prirodni plin, električna energija i ugljen) koji se trenutno u Hrvatskoj ne oporezuju. S obzirom da su EU države članice suverene u području poreznog sustava unutar minimalnih standarda koje postavljaju direktive (uključujući navedene), one mogu oporezivati trošarinama i veći broj proizvoda od onih navedenih u direktivi. To znači da hrvatske trošarine na automobile, kavu, bezalkoholna pića itd. nisu u suprotnosti s *acquis-em* te se mogu zadržati ukoliko njihova primjena neće ometati slobodnu trgovinu na granici između država članica. Sve države članice su tražile i dobile prijelazna razdoblja na ovom području.

U raspravi je razmotreno pitanje rokova za usklađivanje postojećih izuzeća od PDV-a u Hrvatskoj sa EU sustavom, pri čemu je rečeno da dio tih izuzeća proizlazi iz kulturno-tradicijskih razloga te da su neki sadržani i u međunarodnim ugovorima koje je RH sklopila (WTO). Postavljeno je i pitanje tzv. skrivenog oporezivanja odnosno raznih naknada koje hrvatske kompanije plaćaju dodatno na poreze (taj oblik oporezivanja nije predmet pravne stečevine). U raspravi je pojašnjeno kako Hrvatska ne mora već u ovom trenutku prije EU članstva usklađivati svoje sustave u pogledu PDV-a i trošarina. Raspravljeno je pitanje načina oporezivanja ostvarene dobiti između društava majki sa sjedištem u EU članicama i društva kćeri koje posluju u Hrvatskoj, a u kontekstu ocjene nekih članova odbora da se zbog nedovoljne reguliranosti ovog problema događa da se znatna dobit neoporezovana iznosi iz Hrvatske.

Nacionalni odbor će raspravu o pitanjima iz ovog poglavlja nastaviti u kasnijoj fazi nakon Izvješća Europske komisije o *screeningu* te kod izrade pregovaračkog stajališta.

Poglavlje 17. „Ekonomska i monetarna politika“

Na 9. sjednici Odbora održanoj 23. ožujka je Pregovaračka skupina izvijestila o bilateralnom *screeningu* za ovo poglavlje. Sadržaj poglavlja u nekoliko se elemenata odnosi na ekonomsku politiku, ali se ponajprije tiče usklađivanja Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci sa Statutom Europske središnje banke i Statutom europskog sustava središnjih banaka. Obveze koje za Hrvatsku proizlaze iz pravne stečevine se u prvom redu odnose na sudjelovanje u postupku koordinacije ekonomske, monetarne i fiskalne politike s EU. Ono što se u ovom dijelu traži jest da država pokaže sposobnost vođenja svojih ekonomskih politika u skladu sa kopenhagenskim kriterijima. Ocjena je da RH ispunjava kriterije u tom području, ali mora i dalje u predpristupnom razdoblju pokazivati da su njene ekonomske politike održive.

U raspravi je razmotreno pitanje potrebe izmjene Ustava RH u budućnosti s aspekta uvođenja eura kada za to dođe vrijeme te u kontekstu rasprave s EK o tome je li potrebno mijenjati Ustav RH da bi se ojačala neovisnost HNB-a. Postavljeno je pitanje koliko je za

hrvatsko gospodarstvo korisno rano prihvaćanje kriterija EU monetarne politike, pri čemu su neki članovi Odbora ocijenili da RH za sada nije spremna prihvatiti Maastrichtske kriterije konvergencije, poglavito onaj prema kojem deficit proračuna konsolidirane opće države ne smije prelaziti 3% BDP.

Predsjedništvo EU uputilo je 20. rujna 2006. Hrvatskoj poziv da dostavi svoja pregovaračka stajališta za ovo poglavlje 5. listopada 2006. godine je Koordinacija Vlade RH za pregovore o pristupanju EU dostavila Nacionalnom odboru na mišljenje Prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 17. kojeg je Nacionalni odbor raspravio na prvom dijelu **15. sjednice** održanom 9. listopada 2006.

Slijedom rasprave na toj sjednici je Nacionalni odbor 10. listopada 2006. dostavio Koordinaciji Vlade RH za pregovore mišljenje na Prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 17. Kao dio mišljenja Nacionalnog odbora priložen je i amandman jednog člana.

Koordinacija za pregovore je 13. listopada dostavila Odboru na mišljenje Konačni prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 17. koje je raspravljeno na **drugom dijelu 15. sjednice održanom** 17. listopada. Amandman člana Nacionalnog odbora nije mogao biti prihvaćen jer nije bio u skladu s pravnom stečevinom. Nakon obrazloženja Pregovaračke skupine, Nacionalni odbor se bez rasprave **suhlasio** s Konačnim prijedlogom pregovaračkog stajališta za poglavlje 17. te je takvo mišljenje istog dana dostavljeno Koordinaciji Vlade za EU pregovore. Vlada RH je 18. listopada 2006. usvojila i dostavila NO Pregovaračko stajalište RH za poglavlje 17.

Pregovori su otvoreni na drugoj Međuvladinoj konferenciji o pristupanju RH u EU na razini zamjenika voditelja izaslanstava odnosno glavnih pregovarača u Bruxellesu 21. prosinca 2006. godine.

Poglavlje 18. „Statistika“

Na **14. sjednici** Nacionalnog odbora održanoj 20. srpnja je Pregovaračka skupina izvijestila o bilateralnom *screeningu* za ovo poglavlje u kojem je pravna stečevina obimna i sadrži preko 500 pravnih akata koji se odnose na 12 statističkih područja praćenja od kojih su najveća i najsloženija poljoprivreda, financijska i ekonomska politika te sloboda kretanja kapitala. Načela službene statistike EU počivaju na Statističkom kodeksu o postupanju koji prvenstveno insistira na kvaliteti i usporedivosti podataka te na njihovoj pravodobnosti. Hrvatski sustav uređen je Zakonom o službenoj statistici i nizom drugih akata koji su dobrim dijelom usklađeni s pravnom stečevinom EU što je, između ostalog, i rezultat dugogodišnje suradnje Državnog zavoda za statistiku i EUROSTAT-a. Područja na kojima predstoji daljnje usklađivanje su nacionalni računi koji su vrlo kompleksno područje i rezultat su usklađivanja svih drugih statističkih područja, zatim područje uspostave financijskih računa te posebno područje u okviru praćenja trgovačke razmjene između članica EU i trećih zemalja („*ekstrastat*“) te između samih država članica („*intrastat*“). Također je potrebno povećati financijska ulaganja ponajprije u zapošljavanje i obuku djelatnika Državnog zavoda za statistiku te izgradnju i održavanje informatičkog sustava u statistici. Za tu namjenu će se i dalje koristiti sredstva europskih fondova, ali se od Hrvatske kao države kandidatkinje očekuje da prvenstveno ulaže vlastita financijska sredstva. Od Hrvatske se očekuje potpuna prilagodba hrvatskog sustava statistike s danom pristupanja EU.

U raspravi se postavilo pitanje podjele na statističke regije odnosno njihovog broja te su neki članovi Nacionalnog odbora istaknuli da Hrvatska neće uspjeti izvući maksimalnu korist od predpristupnih i kasnije strukturnih i kohezijskih fondova ukoliko ne donese i ne provede strategije industrijske i regionalne politike.

Nacionalni odbor će nastaviti raspravu o pitanjima iz ovog poglavlja u kasnijoj fazi nakon Izvješća Europske komisije o *screeningu* te kod izrade pregovaračkog stajališta.

Poglavljje 19. „Socijalna politika i zapošljavanje“

Na **9. sjednici** Nacionalnog odbora održanoj 23. ožujka je Pregovaračka skupina izvijestila bilateralnom *screeningu* za ovo poglavljje. U poglavljje 19. spadaju zaštita na radu, radno zakonodavstvo u smislu uvjeta rada, socijalni dijalog, zapošljavanje, socijalna uključenost, dio mirovinskog osiguranja, područje jednakih mogućnosti i nediskriminacija. Radi se o vrlo kompleksnom području koje se u dobroj mjeri dotiče i ljudskih prava te stoga postoji mogućnost da se ono u pregovorima također promatra i ocjenjuje u odnosu na neka druga pregovaračka poglavlja (primjerice poglavljje 24.). Hrvatska u svim područjima obuhvaćenim ovim poglavljem bolje stoji sa zakonodavnim nego s institucionalnim okvirom te ostaje dosta posla na jačanju sposobnosti provedbenih institucija.

Vijeće EU je 18. srpnja ocijenilo da prije otvaranja pregovora u ovom poglavljju Hrvatska treba ispuniti mjerilo o kojem je Pregovaračka skupina izvijestila Nacionalni odbor na **drugom dijelu 15. sjednice** održanom 17. listopada.

Nakon kraće rasprave je Nacionalni odbor primio je na znanje izvješće Pregovaračke skupine te je zatražio da bude informiran o tijeku priprema za ispunjavanje mjerila čime će se doprinijeti i kvalitetnoj pripremi za raspravu u kasnijoj fazi, uključujući kod izrade pregovaračkog stajališta.

Poglavljje 20. „Poduzetništvo i industrijska politika“

Na **11. sjednici** Nacionalnog odbora održanoj 25. svibnja 2006. je Pregovaračka skupina izvijestila o bilateralnom *screeningu* za ovo poglavljje koje, osim jedne direktive i jedne preporuke, ne sadrži zakonodavstvo EU s kojim se RH mora usklađivati već sadrži politike EU koje se odnose na povećanje konkurentnosti industrije zemalja članica i koje imaju za cilj jačanje poduzetništva u EU i zemljama članicama te jačanja konkurentnost EU gospodarstva u cjelini. Te su politike sadržane u revidiranoj Lisabonskoj strategiji (temeljni dokument EU o načelima, instrumentima i politikama za povećanje konkurentnosti EU u odnosu na svjetske takmace) te u dokumentu „Industrijska politika EU“ koji je donesen 1990. i kasnije u nekoliko navrata dorađivan. Zbog svog sadržaja je ovo poglavljje povezano s nizom drugih (tržišno natjecanje, javne nabave, zaštita intelektualnog vlasništva, trgovinska politika, itd.). RH je upoznala EK s dokumentima i mjerama koje Vlada provodi vezano za ekonomsku politiku, a kako bi se povećala konkurentnost i smanjile prepreke poduzetništvu. Hrvatska mora što prije donijeti dokument industrijske politike koji treba sadržavati i opis stanja na način da se po sektorima dijagnosticira stanje te treba predstaviti strateške smjernice razvitka hrvatske industrije. Mjere koje će biti donesene tim dokumentom moraju biti horizontalne i već sadržane u dopuštenim državnim potporama.

U raspravi je dio članova Odbora istaknuo važnost što skorije izrade, usvajanja i provedbe strategije industrijske politike. Također je bilo riječi o EU direktivi o nepravovremenom plaćanju koja je u cijelosti implementirana izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima te Ovršnog zakona, ali je pitanje njene provedbe problem pravosuđa i to ne samo u ovom poglavljju.

Predsjedništvo EU uputilo je 20. rujna 2006. Hrvatskoj poziv da dostavi svoje pregovaračko stajalište za ovo poglavljje. 5. listopada 2006. godine je Koordinacija Vlade RH za pregovore o pristupanju EU dostavila Nacionalnom odboru na mišljenje Prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavljje 20. kojeg je Nacionalni odbor raspravio na prvom dijelu **15. sjednice** održanom 9. listopada 2006.

Slijedom rasprave u kojoj je dio članova Odbora posebno istaknuo važnost što skorije izrade strategije industrijske politike, Nacionalni odbor je 10. listopada 2006. dostavio Koordinaciji Vlade RH za pregovore mišljenje na Prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 20. Kao dio mišljenja Nacionalnog odbora priložen je i amandman jednog člana Odbora.

Koordinacija za pregovore je 13. listopada dostavila Odboru na mišljenje Konačni prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 20. koje je raspravljeno na **drugom dijelu 15. sjednice** 17. listopada. Amandman člana Nacionalnog odbora nije mogao biti prihvaćen jer nije bio u skladu s pravnom stečevinom EU. Nakon obrazloženja Pregovaračke skupine, Nacionalni odbor se bez rasprave **suhlasio** s Konačnim prijedlogom pregovaračkog stajališta za poglavlje 20. „Poduzetništvo i industrijska politika“ te je takvo mišljenje istog dana dostavljeno Koordinaciji Vlade za EU pregovore. Vlada RH je 18. listopada 2006. usvojila i dostavila NO Pregovaračko stajalište RH za poglavlje 20. „Poduzetništvo i industrijska politika“.

Pregovori su otvoreni na drugoj Međuvladinoj konferenciji o pristupanju RH u EU na razini zamjenika voditelja izaslanstava odnosno glavnih pregovarača u Bruxellesu 21. prosinca 2006. godine.

Poglavlje 21. „Transeuropske mreže“

Na **drugom dijelu 15. sjednice** Nacionalnog odbora održanom 9. listopada je Pregovaračka skupina izvijestila o bilateralnom *screeningu* za ovo novo poglavlje pregovora nastalo izdvajanjem iz poglavlja „Energetika“ i poglavlja „Prometna politika“. Prema Ugovoru o osnivanju EU ovo se poglavlje odnosi na energetiku, promet i telekomunikacije (u ovoj fazi se pregovaraju energetska i prometna infrastrukturna mreža). Pravna stečevina u ovom poglavlju je skromna, sastoji se od Uredbe Vijeća za jamčenje financijske pomoći koja se nadopunjuje svake 4 godine zatim odluka o smjernicama za razvitak prometnih mreža koje se također nadopunjuju te niza uputa za razvitak energetske mreže. Postoji još i uredba o sigurnosnim uvjetima koje moraju zadovoljavati tuneli na cestama. Međutim, implikacije te pravne stečevine u Hrvatskoj su velike jer se odnosi na kompletnu infrastrukturu prometa i energetike (strategija prostornog uređenja, strategija prometnog razvitka, strategija energetske mreže), a uključuje i pitanja regulirana različitim propisima poput Zakona o lukama unutarnjih voda, Zakona o željeznici, Zakona o zračnim lukama, Zakona o javnim cestama, Zakona o energiji, Zakona o tržištu električne energije, Zakona o tržištu plina i još nekima. EK je od hrvatskih pregovarača tražila informacije o „*master planovima*“ odnosno nacionalnim strategijama za razvitak infrastrukture, o rashodima i ulaganjima po pojedinim infrastrukturnim projektima, o regionalnoj suradnji, o pravnom okviru te o znanstvenim istraživanjima u pojedinim dijelovima prometa i energetike.

Do ovog trenutka EU je ovim poglavljem obuhvatila područje plinske infrastrukture i električne mreže, naftovodi nisu dio transeuropskih energetske mreže. Financijska sredstva za ovo poglavlje su u ovom trenutku dostupna u predpristupnom fondu ISPA (obnova dijela pruge između Vinkovaca i Tovarnika). Najvažnije će u ovom poglavlju biti definiranje prioriteta i dinamike suradnje kod usuglašavanja zajedničkih projekata RH i EU. Postoje tri kategorije projekata: projekti od europskog interesa, projekti od zajedničkog interesa EU i RH te projekti od hrvatskog interesa. Od RH se također očekuje suradnja na području prometne infrastrukture u regionalnim okvirima jugoistočne Europe.

Nacionalni odbor je primio na znanje informaciju Pregovaračke skupine o *bilateralnom* *screeningu* te će o ovom poglavlju raspravljati u kasnijoj fazi nakon Izvješća Europske komisije o *screeningu* te kod izrade pregovaračkog stajališta.

Poglavlje 22. „Regionalna politika i i koordinacija strukturnih instrumenata“

Na **drugom dijelu 15. sjednice** Nacionalnog odbora održanom 17. listopada je Pregovaračka skupina izvijestila o bilateralnom *screeningu* za ovo poglavlje. Od pravne stečevine u ovom poglavlju na snazi su 4 uredbi koje će biti direktno primjenjive danom stupanja u članstvo. Radi se o Koordinativnoj uredbi za korištenje strukturnih i kohezijskih fondova EU te o pojedinačnim uredbama koje reguliraju svaki od tih fondova. Iako u poglavlju 22. postoji samo sekundarno zakonodavstvo, bitno je naglasiti da je ono horizontalno povezano sa pregovorima u nekim drugim poglavljima, kao što su javne nabave, tržišno natjecanje, državne potpore, okoliš i financijski nadzor. U ovom poglavlju je ključno razvijanje institucijske sposobnosti za korištenje strukturnih i kohezijskih fondova nakon stupanja u članstvo.

Hrvatski su pregovarači na *screeningu* dali pregled sustava planiranja i provedbe proračuna u RH, usklađenosti s relevantnim politikama EU, postojećih struktura i mehanizama za korištenje predpristupnih instrumenata te postojeće administrativne kapacitete. Bilo je riječi i o tome što je Hrvatska do sada poduzela na pripremi strateških dokumenata za korištenje predpristupnih programa te pripremi za strukturne fondove, zatim o sustavu financijskog nadzora, kontrole nad predpristupnim fondovima i sustavima praćenja i evaluacije razvojnih programa. Tijekom *screeninga* je EK naglasila kako je potrebno dalje raditi na jačanju sustava višegodišnjeg proračunskog planiranja kako bi se pravovremeno osigurala sredstva i na središnjoj i na lokalnoj razini za sufinanciranje projekata koji će se financirati iz strukturnih fondova.

U kraćoj raspravi se iznova postavilo pitanje podjele na statističke regije odnosno njihovog broja te su neki članovi Nacionalnog odbora ponovili ranije stavove da Hrvatska neće uspjeti izvući maksimalnu korist od predpristupnih i kasnije strukturnih i kohezijskih fondova ukoliko ne donese i ne provede strategije industrijske i regionalne politike.

Nacionalni odbor će nastaviti raspravu o pitanjima iz ovog poglavlja u kasnijoj fazi nakon Izvješća Europske komisije o *screeningu* te kod izrade pregovaračkog stajališta.

Poglavlje 23. „Pravosuđe i temeljna prava“

Na **16. sjednici** Nacionalnog odbora održanoj 27. listopada je Pregovaračka skupina izvijestila o bilateralnom *screeningu* za ovo poglavlje. Poglavlje 23. sadrži u osnovi tzv. „mekanu pravnu stečevinu“ odnosno niz dokumenata koji nisu obvezujući, ali su zajednički svim članicama te se pretpostavlja prihvaćanje nekog minimuma najbolje prakse. U području pravosuđa to se odnosi na segmente neovisnosti, nepristranosti, profesionalnosti, konstantne edukacije i učinkovitosti sustava te reforme poglavito u državama koje su u postupku pregovora. U ovom poglavlju EK stavlja iznimno velik naglasak na pitanja korupcije i zaštite svih ljudskih prava. Antikorupcijska politika sastoji se od preuzimanja dokumenata EU u hrvatski zakonodavni okvir i njihove učinkovite provedbe. Tu je uključeno veliko i zahtjevno područje ljudskih prava koje obuhvaća sve oblike diskriminacije (socijalnu, spolnu, po vjeroispovijesti, itd.) zatim pitanje obrazovanja, procesna jamstva, pravnu pomoć, prava djece i zaštita podataka. To je područje gdje se pravna stečevina još uvijek širi i gdje je i u samoj EU još uvijek u tijeku proces usklađivanja. Procijenjeno je da je hrvatski zakonodavni okvir dobar, ali treba nastaviti s reformama.

U raspravi su članovi Nacionalnog odbora isticali da je ovo politički možda i najdelikatnije poglavlje posebno u dijelu koji se odnosi na borbu protiv korupcije te da će EU ovdje insistirati na provedbi, a s obzirom na činjenicu da se ne radi samo o tehničkom ili formalno-pravnom problemu, već je riječ o praksi u hrvatskom pravosuđu. Dodatno je istaknuta važnost provedbe u borbi protiv korupcije s obzirom da se mora očekivati da će EU slijedom

iskustva stečenih u prethodnim proširenjima vrlo pažljivo pratiti kako će Hrvatska provoditi preuzete obveze.

Nacionalni odbor primio je na znanje informaciju o bilateralnom screeningu i nastaviti će raspravu u ovom vrlo važnom poglavlju u narednim fazama, uključujući nakon izvješća EK o screeningu te kod izrade hrvatskih pregovaračkih stajališta.

Poglavljje 24. „Pravda, sloboda i sigurnost“

Na **7. sjednici** Nacionalnog odbora održanoj 28. veljače 2006. je Pregovaračka skupina izvijestila o bilateralnom *screeningu* za ovo poglavlje. Specifičnost poglavlja 24. je u tome što je ono djelomice spada drugi (zajednička vanjska i sigurnosna politika), a djelomice i treći stup Europske unije (suradnja u pravosuđu i unutarnjim poslovima). Područja obuhvaćena ovim poglavljem su pitanje migracija, kako zakonitih i nezakonitih, za njih se veže područje boravka stranaca, azila, pravosudne suradnje u građanskim stvarima, pravosudne suradnje u kaznenim stvarima, zatim carinske suradnje, područje politike viza, policijske suradnje i borbe protiv organiziranog kriminala, borbe protiv terorizma, suradnje u području droga te pitanje Schengena i vanjskih granica. U ovom poglavlju sam zakonodavni segment i promjene zakona nisu i ne bi trebali biti posebna poteškoća. Ono što će biti najveći problem i izazov iz razloga što je to financijski izuzetno zahtjevno jest jačanje administrativnih kapaciteta i razvitak informacijske tehnologije, odnosno ulaganje u tehničku opremu i infrastrukturu.

U raspravi su pojedini članovi Odbora istaknuli potrebu detaljnog redefiniranja migracijske politike RH koje bi uključivalo i detaljne projekcije budućih migracija u i izvan Hrvatske. Bilo je riječi i o pitanju izručivanja optuženika u kontekstu budućeg prihvaćanja europskog uhidbenog naloga te prilagodbi rada i strukture policije za buduću primjenu Schengenskog režima na hrvatskim granicama sa susjednim zemljama izvan EU, kada RH postane dio Schengena.

Na **13. sjednici** Nacionalnog odbora održanoj 6. srpnja je slijedom informacije Pregovaračke skupine, kratko raspravljeno screening Izvješće EK za ovo poglavlje

Vijeće EU je 18. srpnja ocijenilo da prije otvaranja pregovora u ovom poglavlju Hrvatska treba ispuniti mjerilo o kojem je pregovaračka skupina izvijestila na **14. sjednici** Nacionalnog odbora održanoj 20. srpnja 2006,

Ovo je poglavlje dodatno raspravljeno na **drugom dijelu 15. sjednice** Nacionalnog odbora 17. listopada 2006. na kojem je najviše riječi bilo o financijskim troškovima buduće uspostave Schengenskog režima na hrvatskim granicama, te o tome koji se rok prilagodbe može očekivati i koliko sredstava RH može dobiti iz EU fondova za uspostavu Schengenskog režima.

Nacionalni odbor zatražio je da bude informiran o tijeku priprema za ispunjavanje mjerila čime će se doprinijeti i kvalitetnoj pripremi za raspravu u kasnijoj fazi, uključujući kod izrade pregovaračkog stajališta.

Poglavljje 25. „Znanost i istraživanje“

Na **7. sjednici** Nacionalnog odbora održanoj 28. veljače je raspravljeno screening Izvješće EK. U poglavlju 25. radi o tzv. „mekanoj pravnoj stečevini“, jer ne postoji potreba zakonodavnog usklađivanja, poglavito stoga što je hrvatski Zakon o znanosti i visokom obrazovanju usvojen prije 2-3 godine u potpunosti na liniji europske politike u ovom poglavlju. Stoga je u ovom poglavlju riječ o priključivanju programima Europske zajednice u području znanosti i istraživanja. Da bi se to ostvarilo potrebno je napraviti niz prilagodbi i

potpuno redefinirati kompletnu znanstvenu politiku i usmjeriti njene ciljeve prema ciljevima politike u znanosti postavljenim na razini EU. U ovom je trenutku struktura znanstvene politike RH uključujući visinu ulaganja u njeno provođenje nepovoljna za konkurentno natjecanje u programima Europske zajednice. Najveći izazov bit će ostvarivanje akcijskog plana prema Lisabonskoj strategiji vezan uz postotak bruto društvenog proizvoda (BDP) kojeg bi trebalo ulagati u istraživanje i razvoj. Cilj EU je dostići 3% BDP-a za znanost i istraživanje do 2010. godine. S obzirom da je to za Hrvatsku teško izvedivo, s EK se raspravljalo o akcijskom planu kojeg bi RH napravila za dostizanje tog cilja u za nas realističnom roku.

Raspravljeno je o načinu odlučivanja u kojim bi EU programima RH trebala sudjelovati u razdoblju dok to sudjelovanje ne bude obvezno (a s obzirom na troškove financijske participacije) te o potrebi povećanje sredstava za istraživanje kako bi se znanstvena istraživanja u Hrvatskoj učinila stvarno atraktivnima. Također je raspravljeno pitanje sposobnosti i educiranosti znanstvenika i znanstvenih institucija kod natjecanja za EU sredstava te što bi trebalo napraviti da se ta sposobnost podigne.

Predsjedništvo EU uputilo je 23. veljače Hrvatskoj poziv da dostavi svoja pregovaračka stajališta za ovo poglavlje. 01. ožujka 2006. godine je Koordinacija Vlade RH za pregovore o pristupanju EU dostavila Nacionalnom odboru na mišljenje Prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 25. kojeg je Nacionalni odbor raspravio na **8. sjednici** održanoj 07. ožujka 2006, bez sudjelovanja Pregovaračke skupine.

Nakon rasprave se Nacionalni odbor **suglasio** s Prijedlogom pregovaračkih stajališta za poglavlje 25. „Znanost i istraživanje“. Nacionalni odbor je dodatno istaknuo nužnost ubrzanog jačanja ukupne apsorpcijske sposobnosti Republike Hrvatske prije donošenja odluke o početku sudjelovanja u pojedinačnim programima Europske unije kako bi se sudjelovanje u njima iskoristilo na najefikasniji mogući način u odnosu na sredstva koja će u te programe Republika Hrvatska uložiti kao svoj financijski doprinos. Nadalje je Nacionalni odbor ocijenio da se budući projekti koje će Republika Hrvatska predlagati u okviru programa Europske unije trebaju uskladiti s nacionalnim razvojnim planom kojeg je potrebno što prije usvojiti kako bi se ukupni hrvatski i europski znanstveni potencijali stavili u funkciju ostvarivanja hrvatskih razvojnih ciljeva, poglavito u okviru regionalne, industrijske i poljoprivredne politike.“ Takvo je mišljenje u pisanom obliku Nacionalni odbor istog dana dostavio Koordinaciji Vlade RH za EU pregovore.

Koordinacija za pregovore je 9.ožujka 2006. dostavila NO Konačni prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 25. uz napomenu da je u njegovoj izradi uzeto u obzir pozitivno mišljenje i dodatni komentari Nacionalnog odbora. S obzirom na navedeno je Nacionalni odbor bez rasprave, pisanom procedurom, prihvatio i Koordinaciji Vlade RH za EU pregovore. 14. ožujka 2006. dostavio mišljenje u kojem se ističe da je Nacionalni odbor **suglasan** s Konačnim prijedlogom pregovaračkog stajališta za poglavlje 25. „Znanost i istraživanje“, uz potpuno identične dodatne primjedbe kao i u slučaju Prijedloga pregovaračkog stajališta.

Vlada RH je 16. ožujka 2006. usvojila i dostavila NO Pregovaračko stajalište RH za poglavlje 25. „Znanost i istraživanje“.

Na **13. sjednici Nacionalnog odbora** je Pregovaračka skupina izvijestila o otvaranju i privremenom zatvaranju pregovora za poglavlje 25. „Znanost i istraživanje“ na Međuvladinoj konferenciji održanoj 12. lipnja 2006.

Poglavlje 26. „Obrazovanje i kultura“

Na 8. sjednici Nacionalnog odbora održanoj 7. ožujka je raspravljeno screening Izvješće EK o ovom poglavlju. Najveći dio (98%) sadržaja ovog poglavlja spada u tzv. „mekanu pravnu stečevinu“ i ne zahtijeva zakonske promjene ili neposredne prilagodbe te se u dobroj mjeri provodi kroz tzv. „metodu otvorene koordinacije“ definiranu u Lisabonskoj strategiji. Ta se metoda svodi na činjenicu da države članice nisu u obvezi mijenjati svoje zakone, ali se na razini EU dogovaraju zajednički programi i postavljaju zajednički ciljevi sukladno kojima svaka država razrađuje svoje strategije i planove za provođenje tih ciljeva. Tako i RH mora strateški definirati planove kako ostvariti te ciljeve, za što će vjerojatno biti potrebne neke zakonske promjene ili promjene u smislu postupanja. Drugi dio sadržaja ovog poglavlja su programi Europske zajednice u koje se RH želi uključiti.

U raspravi je između ostalog istaknuta potreba što skorijeg propisivanja novih obrazovnih standarda i kurikuluma, nužnosti konkretne provedbe Nacionalnog plana za mlade RH, a raspravljalo se uključivanju pitanja obrazovanje djece radnika migranata u strategiju migracijske politike (s obzirom na nužnosti zakonskog izjednačavanja hrvatskih i EU državljana u pogledu pristupa obrazovanju u RH nakon ulaska u EU članstvo) te o sudjelovanju RH u pojedinim programima suradnje zajednice koja spadaju u ovo poglavlje.

09. ožujka 2006. godine je Koordinacija Vlade RH za pregovore o pristupanju EU dostavila Nacionalnom odboru na mišljenje Prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 26. kojeg je Nacionalni odbor raspravio na 9. sjednici održanoj 23. ožujka 2006.

Slijedom kraće rasprave, Nacionalni odbor se **suhlasio** s Prijedlogom pregovaračkog stajališta za ovo poglavlje. Također je zaključeno da s obzirom na činjenicu da se i u Prijedlogu pregovaračkog stajališta potvrđuje da je obrazovanje i razvoj ljudskih potencijala jedan od ključnih strateških nacionalnih prioriteta u narednom razdoblju, Nacionalni odbor skreće pozornost na nužnost kvalitetnog, ubrzanog i usklađenog definiranja i provođenja reforme sustava obrazovanja. Odbor upućuje nadležna vladina tijela na brzu provedbu svih propisa, mjera i instrumenata navedenih u Prijedlogu pregovaračkog stajališta za poglavlje 26. „Obrazovanje i kultura“, uključujući izgradnju administrativne sposobnosti, osiguravanje financijskih sredstava te jačanja sposobnosti državne uprave i obrazovnih institucija za provedbu tog procesa. Nacionalni odbor je dodatno istaknuo nužnost ubrzanog jačanja ukupne apsorpcijske sposobnosti Republike Hrvatske za sudjelovanje u pojedinačnim programima Europske zajednice na području obrazovanja i kulture kako bi se sudjelovanje u njima iskoristilo na najefikasniji mogući način i Republika Hrvatska bila neto korisnica financijskih sredstava koja se mogu povući iz tih programa. Nacionalni odbor je 27. ožujka 2007. godine Koordinaciji Vlade RH za EU pregovore dostavio takvo mišljenje na Prijedlog pregovaračkog stajališta.

Koordinacija za pregovore je 05. travnja 2006. dostavila Odboru na mišljenje Konačni prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 26.

S obzirom da nije bilo suštinskih izmjena u odnosu na Prijedlog pregovaračkog stajališta, Nacionalni odbor se na 10. sjednici 12. travnja 2006. **suhlasio** s Konačnim prijedlogom pregovaračkog stajališta za poglavlje 26. te je takvo mišljenje istog dana dostavljeno Koordinaciji Vlade RH za EU pregovore. Vlada RH je 20. travnja 2006. usvojila i dostavila Nacionalnom odboru Pregovaračko stajalište za poglavlje 26. „Obrazovanje i kultura“.

Predsjedništvo EU uputilo 26. travnja Hrvatskoj poziv da dostavi svoja pregovaračka stajališta za ovo poglavlje. Pregovori su otvoreni i privremeno zatvoreni na trećoj Međuvladinoj konferenciji o pristupanju RH u EU na ministarskoj razini u Bruxellesu 11. prosinca 2006. godine.

Poglavlje 27. „Okoliš“

Na **11. sjednici** Nacionalnog odbora održanoj 23. svibnja je Pregovaračka skupina izvijestila o bilateralnom *screeningu* za ovo poglavlje koje obuhvaća preko 300 direktiva i uredbi, a na *screeningu* se prošlo kroz oko 100 direktiva. Za očekivati je da će pregovori za poglavlje 27. najduže trajati i da će biti završeni tek kad se zatvore sva druga poglavlja koja utječu na okoliš, poput poljoprivrede, prometa, energetike, industrijske politike itd. Glavni problem u ovom poglavlju predstavlja financijska težina direktiva, jer se predviđa da će RH u zaštitu okoliša morati investirati ogromna sredstva (neke procjene govore o iznosu između 10 i 11 milijardi eura), što neće biti moguće pokriti u idućih nekoliko godina te će stoga Hrvatska za pojedina područja ovog poglavlja tražiti prijelazna razdoblja.

U ovom poglavlju EK insistira na prenošenju EU direktiva u hrvatsko zakonodavstvo i njihovoj implementaciji, jačanju administrativnih kapaciteta te visini financijskog ulaganja u zaštitu okoliša. Kada je riječ o zakonodavnom usklađivanju, u skorije vrijeme se predviđa donošenje nekoliko novih zakona, prije svega krovnog Zakona o zaštiti okoliša kojim bi se objedinilo sve što EU pravna stečevina pokriva na ovom području. Također je nužno donošenje novog Zakona o vodama i pripadajućih podzakonskih akata. Kada je riječ o financijskom aspektu prilagođavanja, procjenjuje se da će u gospodarenje otpadom prema zadnjim pokazateljima biti potrebno uložiti oko 3,2 milijarde eura u pripremu pitkih voda, vodovodne mreže i obrade otpadnih voda između 4,5 i 5 milijardi eura te oko 2 milijarde za prevenciju i kontrolu industrijskih zagađenja u industrijskim postrojenjima (njih otprilike 150). Tih 2 milijarde će u osnovi biti „privatne“ investicije velikih industrijskih tvrtki. Kada je riječ o komunalnoj infrastrukturi u zaštiti okoliša riječ je o obvezi javnog financiranja sa svim mogućim kombinacijama ulaganja. Nužno je naglasiti da se u slučaju svih ovih iznosa radi u osnovi o procjenama iz 2006. godine.

Nacionalni odbor je primio na znanje informaciju Pregovaračke skupine o bilateralnom *screeningu* te će o ovom poglavlju raspravljati u kasnijoj fazi nakon Izvješća Europske komisije o *screeningu* u te kod izrade pregovaračkih stajališta.

Poglavlje 28. „Zaštita potrošača i zdravlja“

Na **14. sjednici** Nacionalnog odbora održanoj 20. srpnja je Pregovaračka skupina izvijestila o bilateralnom *screeningu* za ovo poglavlje. Poglavlje 28. se sastoji od dva dijela: zaštite potrošača i zaštita zdravlja. EK na ovo poglavlje gleda kao na političko jer se radi o pravu pojedinca. To pravo se odnosi na pristup određenoj usluzi u domeni zdravstva, ali isto tako i na pravo pojedinca u sudjelovanju u npr. „anti-stigma“ programima (primjerice pravo duševnih bolesnika na rad i normalni život) U najvećem dijelu područja zaštite zdravlja radi se o tzv. „mekanoj pravnoj stečevini“ te nema previše obveza usklađivanja zakonodavstva, osim u dijelovima koji se odnosi na transfuziju krvi, ograničavanje pušenja te transplantaciju organa, a i tu su hrvatski propisi u najvećoj mjeri već usklađeni. U dijelu poglavlja koji se odnosi na ograničavanje pušenja hrvatski zakon je donekle usklađen, ali će biti potrebno daljnje usklađivanje prije svega u dijelu koji se odnosi na označavanje cigareta, jer sadašnje odredbe nisu dovoljne. U dijelu poglavlja koje se odnosi na zaštitu potrošača, hrvatski su propisi (Zakon o zaštiti potrošača, Zakon o sigurnosti proizvoda i Zakon o obveznim odnosima) preuzeli najveći dio direktiva iz *acquis-a*, a ostatak bi se trebao preuzeti u skorije vrijeme. Potrebno je imati na umu da će se značajan dio pravne stečevine u ovom poglavlju promijeniti do ulaska Hrvatske u EU, iz razloga što i sama EU ima poteškoća s njegovom provedbom. Za Hrvatsku je osim usklađivanja Zakona o zaštiti potrošača, u ovom dijelu važno raditi na nadzoru tržišta kojeg provodi Državni inspektorat.

Nacionalni odbor je primio na znanje informaciju Pregovaračke skupine o bilateralnom *screeningu* te će o ovom poglavlju raspravljati u kasnijoj fazi nakon Izvješća Europske komisije o *screeningu* u te kod izrade pregovaračkih stajališta.

Poglavlje 29. „Carinska unija“

Na **9. sjednici** Nacionalnog odbora održanoj 23. ožujka je Pregovaračka skupina izvijestila o bilateralnom *screeningu* za ovo poglavlje u kojem je institucionalna prilagodba ključna jer zahtijeva uspostavljanje tehničke i kompjutorske povezanosti hrvatske carine i carine EU, s obzirom na činjenicu da je carinska unija jezgra EU. Ulaskom u EU će naplaćene carine na hrvatskoj granici postati prihod proračuna EU. Carine su tzv. vlastiti izvor prihoda EU što znači da će se 75% naplaćenih carina prosljeđivati u EU proračunu, a 25% će ostati Hrvatskoj za potrebe održavanja carinske službe. Stoga je uspostavljanje i povezivanje tehnologije jedan od tehničkih preduvjeta ulaska u carinsku uniju. Tehnološko povezivanje se mora dogoditi na dan stupanja u članstvo, a pripreme u samoj carinskoj upravi RH traju već otprilike oko dvije godine.

Normativni dio ovog poglavlja se sastoji od EU regulative s kojom se Hrvatska može uskladiti do trenutka ulaska u EU i regulative s kojom se možemo uskladiti tek po ulasku u EU (primjerice ugovori o slobodnoj trgovini ili o carinskoj suradnji koje EU ima sa trećim zemljama). U smislu temeljnog zakonodavstva koje regulira pitanje carinske unije, ocijenjeno je da je Carinski zakon RH zajedno sa pripadajućim uredbama u suštini u visokoj mjeri već sada usklađen. Razlike postoje u pogledu različitih carinskih olakšica koje postoje u drugim hrvatskim zakonima kao i u pogledu uvoza robe bez carine u prtljazi putnika gdje je hrvatsko zakonodavstvo restriktivnije nego europsko. Hrvatska također nema danas nema odredbu o slobodnom uvozu robe zanemarive vrijednosti u prtljazi putnika. Jedno od značajnijih normativnih pitanja su kaznene i prekršajne odredbe. EK traži i preporuča da te odredbe ne budu dio carinskih zakona, već da se donese jedinstven zakon o financijskim prekršajima te će RH morati odlučiti kako to učiniti. Dodatno važno područje na kojem će biti potrebno usklađivanje je upravljanje kvotama s obzirom da EU ima široku lepezu različitih uvoznih kvota. To se prvenstveno odnosi na primjenu sustava odobravanja kvota prema načelu kronološkog reda carinskih deklaracija (*first come-first served*). RH taj sustav nema, ali ga je dužna početi primjenjivati s danom pristupanja EU.

Članovi odbora i pregovaračka skupina raspravili su, između ostalog, uključivanje RH u sustav paneuropske (odnosno buduće euromediteranske) dijagonalne kumulacije podrijetla s obzirom da (ne)sudjelovanje u tom sustavu određuje koji obujam hrvatskih roba koji se izvozi na europsko tržište stvarno može koristiti carinske preferencijale koji nominalno postoje u ugovorima koje sad imamo s EU. Također je bilo riječi i korelaciji tada aktualnih pregovora o proširenju CEFTA-e (CEFTA 2006.) i EU pristupnih pregovora u ovom poglavlju.

Na **13. sjednici Nacionalnog odbora** je Pregovaračka skupina izvijestila o usvojenom screening Izvješću EK i pozivu EU predsjedništva za podnošenje pregovaračkih stajališta RH za poglavlje 29. upućenom 28. lipnja 2006.

Predsjedništvo EU uputilo je 28. lipnja Hrvatskoj poziv da dostavi svoja pregovaračka stajališta za ovo poglavlje 17. srpnja 2006. je Koordinacija Vlade RH za pregovore o pristupanju EU dostavila Nacionalnom odboru na mišljenje Prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 29. kojeg je Nacionalni odbor raspravio na **14. sjednici** održanoj 20. srpnja 2006.

Nakon rasprave se Nacionalni odbor **suglasio** s Prijedlogom pregovaračkog stajališta za ovo poglavlje te je istog dana Koordinaciji Vlade RH za EU pregovore dostavio takvo mišljenje u kojem je dodatno navedeno da su u raspravi na 14. sjednici Nacionalnog odbora, predložene i određene tehničke i sadržajne dopune Prijedloga pregovaračkog stajališta s kojima se suglasila Pregovaračka skupina te je dogovoreno da će biti unesene u konačni prijedlog pregovaračkog stajališta.

Koordinacija za pregovore je 25. rujna 2006. dostavila Odboru na mišljenje Konačni prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 29. S obzirom da nije bilo suštinskih izmjena u odnosu na Prijedlog pregovaračkog stajališta te da su uzete u obzir tehničke i sadržajne primjedbe iznesene na 14. sjednici, Nacionalni odbor se **suglasio** s Konačnim prijedlogom pregovaračkog stajališta te takvo mišljenje 02. listopada 2006. dostavio Koordinaciji za pregovore.

Vlada RH je 28. rujna 2006. usvojila i dostavila NO Pregovaračko stajalište RH za poglavlje 29. „Carinska unija“. Pregovori su otvoreni na drugoj Međuvladinoj konferenciji o pristupanju RH u EU na razini zamjenika voditelja izaslanstava odnosno glavnih pregovarača u Bruxellesu 21. prosinca 2006. godine.

Poglavljje 30. „Vanjski odnosi“

Na **drugom dijelu 15. sjednice** Nacionalnog odbora održanom 17. listopada je Pregovaračka skupina izvijestila o bilateralnom *screeningu* za ovo poglavlje. Poglavlje 30. uključuje zajedničku vanjskotrgovinsku politiku EU prema trećim zemljama i međunarodnim organizacijama, politiku razvojne pomoći i politiku humanitarne pomoći. Od zemlje kandidatkinje se očekuje usklađivanje svih bilateralnih i multilateralnih ugovora s ugovorima EU. Poglavlje se temelji na obvezujućem zakonodavstvu s kojim se treba uskladiti s danom pristupanja te ne postoji mogućnost dobivanja prijelaznog razdoblja (nije ga dobila ni jedna zemlja koja je pristupala EU). Ovo poglavlje uključuje i odnose sa Svjetskom trgovinskom organizacijom (WTO), pitanje roba dvojne namjene, izvozne kredite te razvojnu i humanitarnu pomoć. Hrvatska trenutno ima 109 trgovinskih ugovora s drugim zemljama (bilateralnih i multilateralnih). Danom stupanja u EU ugovori o slobodnoj trgovini se napuštaju, a država preuzima ugovore koje EU ima s trećima. Što se tiče poticaja i zaštite ulaganja, Hrvatska ima 55 ugovora, koji su uglavnom napravljeni po pravilima OECD-a i kao takvi se uglavnom ne kose s trgovinskom politikom EU, premda postoji mogućnost da pojedine odredbe takvih ugovora nisu u skladu s pravnom stečevinom u ovom ili nekom drugom poglavlju. U svakom će se slučaju napraviti analiza svih trgovinskih i drugih ugovora s elementima trgovinske politike te će se vidjeti koji će se otkazivati, a koji usklađivati s pravnom stečevinom. Što se tiče robe dvojne namjene, Hrvatska je potpisnica svih važnijih međunarodnih sporazuma i konvencija, a neke je i inicirala, tako da se tu ne očekuju problemi. Bit će potrebno izmijeniti Zakon o HBOR-u radi usklađivanja na području izvoznih kredita.

Politika razvojne pomoći EU usmjerena je ka smanjivanju siromaštva u svijetu te ekonomskim i socijalnim reformama. S obzirom da se radi o politici koja je relativno nova za Hrvatsku potrebno je uspostaviti odgovarajući institucionalni okvir, uključujući i ustrojavanje tijela koje će biti nadležno za koordinaciju provedbe politike razvojne pomoći u okviru Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija. Također je potrebno donijeti zakon o razvojnoj pomoći koji bi zaživio do ulaska u EU članstvo. Slična situacija je i s humanitarnom pomoći jer nedostaje centralizirano mjesto upravljanja svim humanitarnim akcijama RH prema trećim zemljama.

Nacionalni odbor je primio na znanje informaciju Pregovaračke skupine o bilateralnom *screeningu* te će o ovom poglavlju raspravljati u kasnijoj fazi nakon Izvješća Europske komisije o *screeningu* u te kod izrade pregovaračkih stajališta.

Poglavljje 31. „Vanjska, sigurnosna i obrambena politika“

Na **drugom dijelu 15. sjednice** Nacionalnog odbora održanom 17. listopada je Pregovaračka skupina izvijestila o bilateralnom *screeningu* za ovo poglavlje. Poglavlje vanjske, sigurnosne i obrambene politike je u mnogočemu specifično, jer ne postoji obvezujuće zakonodavstvo, tako da proces donošenja odluka leži na državama članicama.

Zbog svega toga su i pravni instrumenti drugačiji i ne postoje obvezujuće odredbe nego se postupak svodi na usuglašavanje zajedničkih akcija, pozicija, izjava i deklaracija. Hrvatska se od dobivanja statusa EU kandidata priključivala svim izjavama EU uključujući restriktivnim mjerama vezanim uz sprječavanje proizvodnje oružja za masovno uništenje, borbe protiv terorizma i prevencije sukoba. Ovo poglavlje u kontekstu provedbe zajedničke vanjske, sigurnosne i obrambene politike pokriva i vojni i civilni aspekt upravljanja krizama. Niti jedna nova EU država članica do sada nije tražila prijelazno razdoblje tako da je za očekivati da će i Hrvatska slijediti taj okvir.

Nacionalni odbor je primio na znanje informaciju Pregovaračke skupine o bilateralnom screeningu te će o ovom poglavlju raspravljati u kasnijoj fazi nakon Izvješća Europske komisije o screeningu u te kod izrade pregovaračkih stajališta.

Poglavljje 32. „Financijski nadzor“

Na 13. sjednici Nacionalnog odbora održanoj 6. srpnja je Pregovaračka skupina izvijestila o bilateralnom *screeningu* za ovo poglavlje. Poglavlje 32. obuhvaća tri segmenta.

Prvi je sustav unutarnjih kontrola i financijskog nadzora u tijelima državne uprave. To uključuje uspostavljanje tijela za unutarnji nadzor u tijelima državne uprave, odnosno administrativnu pripremu i uspostavljanje tijela za standarde unutarnjeg nadzora i financijske kontrole u tijelima državne uprave i javnom sektoru. U proteklih godinu i pol ostvaren je veliki napredak na ovom području uz pomoć CARDS projekata te angažmana tijela državne uprave. Drugi segment se odnosi na djelovanje državne revizije odnosno općenito vanjske revizije u području javnog sektora. U slučaju Hrvatske je riječ o Državnom uredu za reviziju. Ovo poglavlje sadrži vrlo malo „tvrde“ pravne stečevine, ali je regulirano mnogim protokolima, deklaracijama, međunarodnim računovodstvenim standardima s kojima je Državni ured za reviziju u svom djelovanju u velikoj mjeri usklađen. EK veliku pozornost pridaje nezavisnosti Državnog ureda za reviziju te se na screeningu razgovaralo o načinu osiguranja istog. Treći segment se odnosi na zaštitu financijskih interesa EU i zaštitu eura od krivotvorenja, a jednim dijelom se odnosi i na odredbe o borbi protiv korupcije. Posebna pažnja je posvećena suradnji s Europskim uredom za sprječavanje prijevара (OLAF). U tom je smislu zakonodavstvo RH relativno dobro usklađeno s *acquis-em*, ali će trebati napraviti određene izmjene kojima će se eksplicitno uvesti kaznena i prekršajna dijela protiv financijskih sredstava dana na raspolaganje od strane EU.

Predsjedništvo EU uputilo je 9. studenog Hrvatskoj poziv da dostavi svoja pregovaračka stajališta za ovo poglavlje. 24. studenog 2006. godine je Koordinacija Vlade RH za pregovore o pristupanju EU dostavila Nacionalnom odboru na mišljenje Prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 32.

Na 18. sjednici održanoj 30. studenog 2006. se Nacionalni odbor bez rasprave **suglasio** s Prijedlogom pregovaračkog stajališta za poglavlje 32.

Koordinacija za pregovore je 14. prosinca 2006. dostavila NO Konačni prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 32. S obzirom da nije bilo suštinskih izmjena u odnosu na Prijedlog pregovaračkog stajališta, Nacionalni odbor se bez rasprave, pisanom procedurom, **suglasio** s Konačnim prijedlogom pregovaračkog stajališta za poglavlje 32. „Financijski nadzor“ te je takvo mišljenje 18. prosinca 2006. godine dostavljeno Koordinaciji Vlade RH za EU pregovore.

Vlada RH je 21. prosinca 2006. usvojila i dostavila NO Pregovaračko stajalište RH za poglavlje 32. „Financijski nadzor“.

Poglavlje 33. „Financijske i proračunske odredbe“

Na **drugom dijelu 15. sjednice** Nacionalnog odbora održanom 17. listopada je Pregovaračka skupina izvijestila o bilateralnom *screeningu* za ovo poglavlje. Poglavlje 33. ne sadrži sekundarno zakonodavstvo EU koje bi prije ulaska u članstvo trebalo prenijeti u nacionalno zakonodavstvo već se radi prvenstveno o izravno primjenjivim pravilima. Ovo poglavlje regulira načine na koji država članica prikuplja sredstva za proračun EU kao i koordinativne mehanizme te mehanizme kontrole i indikacije te projekcije sredstava države članice koja ulaze u proračun EU. S tim u svezi treba napomenuti da su nacionalni proračunski postupci država članica suvereno upravljani i regulirani. Vlastita sredstva EU su dohoci od carina, poljoprivrednih pristojbi, pristojbi na proizvodnju šećera, prihodi od PDV-a te prihodi koji se ocjenjuju prema visini bruto nacionalnog dohotka.

Pregovori u ovom poglavlju bi trebali dati i odgovor na pitanje kakva je administrativna infrastruktura potrebna za koordinaciju i osiguravanje točnog izračuna načina ubiranja, plaćanja i nadzora vlastitih sredstava koja se unose u proračun EU. Država članica sama odlučuje koje će tijelo obavljati te zadaće čija je primarna funkcija u hrvatskom slučaju koordinacija rada državne riznice te carinske i porezne uprave. Trenutno taj zadatak obavlja Zavod za makroekonomsku analizu, koji organizira navedenu koordinacijsku strukturu i osigurava nesmetano ubiranje, izračun i nadzor vlastitih sredstava. Opća uprava za proračun EK će pružiti tehničku pomoć RH u segmentu izrade administrativnih pravila odnosno načina kako adekvatno organizirati sustav prikupljanja vlastitih sredstava.

Nacionalni odbor je primio na znanje informaciju Pregovaračke skupine o bilateralnom *screeningu* te će o ovom poglavlju raspravljati u kasnijoj fazi nakon Izvješća Europske komisije o *screeningu* te kod izrade pregovaračkih stajališta.

OSTALE AKTIVNOSTI NACIONALNOG ODBORA U 2006. GODINI

- 16. veljače 2006. godine održan je sastanak predsjednika Nacionalnog odbora s predsjednikom Europske komisije g. Jose Manuel Barrosom.
- 12. travnja 2006. godine održan je sastanak predsjednika Nacionalnog odbora, predsjednika Odbora za europske integracije HS i predsjednika Odbora za vanjsku politiku HS s g. Josepom Borrellom Fontellesom, predsjednikom Europskog parlamenta.
- 05. svibnja 2006. godine održan je sastanak predsjednika Nacionalnog odbora i predsjednika Odbora za europske integracije HS s Radnom skupinom za proširenje Vijeća Europske unije.
- 23. svibnja 2006. godine održan je sastanak članova Nacionalnog odbora s izaslanstvom Parlamenta Republike Moldove.
- 04. srpnja 2006. godine održan je sastanak predsjednika Nacionalnog odbora s delegacijom Odbora za europske poslove zastupničkog doma Parlamenta Nizozemske.
- 30. studenog 2006. godine održan je zajednički sastanak članova Nacionalnog odbora i Odbora za vanjsku politiku HS s g. Olli Rehnem, članom Europske komisije

ZAKLJUČAK

U skladu sa svojom zadaćom praćenja i svojevrsnog parlamentarnog nadzora tijekom pregovora, Nacionalni odbor ocjenjuje da su pregovori o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji u 2006. godini dobro napredovali.

Nacionalni odbor je vrlo zadovoljan radom te iskazanom stručnošću i sposobnošću hrvatskih pregovarača u dosadašnjem tijeku pregovora. Odbor je također zadovoljan i vrlo kvalitetnom suradnjom koja je uspostavljena s Pregovaračkom skupinom na čelu s glavnim pregovaračem.

U listopadu 2006. godine završena je početna faza pregovora odnosno godinu dana ranije započeti postupak analitičkog pregleda usklađenosti hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU (screening postupak) za sva 33 pregovaračka poglavlja. Premda u toj fazi Nacionalni odbor formalno nije imao mogućnosti davanja mišljenja, smjernica ili drugih prijedloga i primjedaba o pojedinim pregovaračkim pitanjima, uspostavljen je neformalni mehanizam suradnje s Pregovaračkom skupinom slijedom kojeg je Pregovaračka skupina, dodatno na dostavljena pisana očitovanja (screening listama) o stanju usklađenosti hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom, usmeno izvješćivala o tijeku screening procesa. Time je omogućen uvid Odbora u tijek ove faze pregovaračkog procesa te dogovor i usklađivanje stavova o nekim osjetljivim pitanjima koja su se u pojedinim poglavljima javila u fazi screening-a i koja će kasnije biti predmet pregovora. To se već pokazalo korisnim u nekoliko poglavlja.

Zaključno s krajem 2006. godine je Europska Komisija pripremila Izvješća o screeningu za 21 poglavlje pregovora te je pozvala Hrvatsku da dostavi svoja pregovaračka stajališta u devet poglavlje, od kojih je osam i predano. Do kraja 2006. godine su pregovori otvoreni u pet poglavlja te su u dva odmah i privremeno zatvoreni. U sedam poglavlja su utvrđena mjerila za otvaranje pregovora.

Dosadašnji tijek pregovora pokazao je kako kroz screening postupak, tako i kroz rasprave na Nacionalnom odboru o dosad usvojenim hrvatskim pregovaračkim stajalištima da će uz usklađivanje hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom, u predstojećim fazama pregovora od ključne važnosti biti provedba preuzetih obveza i ubrzanih reformi u svim područjima jer o njima ovisi tijek i dinamika pregovora, ali i ubrzana izgradnja administrativnih kapaciteta odnosno jačanje postojećih i osnivanje novih tijela i institucija te stručnu i motiviranu državnu upravu.

Kada je riječ o komunikaciji s građana, u okviru nacionalne Komunikacijske strategije glavnu ulogu ima Hrvatska vlada, ali je predviđeno da bi i Sabor, pa tako i Nacionalni odbor u granicama njegovih mogućnosti također trebali sudjelovati u komuniciranju Europe građanima. U jednom aspektu se može reci da je to započeto organiziranjem zajedničkih prezentacija s Pregovaračkom skupinom za predstavnike medija o osjetljivim temama koje su u ovim pregovorima od posebnog interesa za hrvatsku javnost. Do sada su održane prezentacije o pitanju nekretnina te o ribarstvu.

Nacionalni odbor će o svom radu nastaviti izvješćivati Hrvatski sabor te će u tom smislu u kratkom roku na raspravu biti upućeno Izvješće o radu za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2007.